

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Bakalářská práce

Kateřina Opletalová

**Fonetická analýza politického diskurzu francouzských
prezidentských kandidátů v r. 2012**

Phonetic analysis of the 2012 French presidential candidates' political discourse

Praha 2014

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Tomáš Duběda, P.h.D.

Na tomto místě bych ráda poděkovala Doc. PhDr. Tomáši Dubědovi Ph.D. za odborné vedení mé práce a za ochotu a čas, který mi věnoval.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 31. července 2014

.....
Kateřina Opletalová

Abstrakt (česky)

Tato práce je fonetickou analýzou politického diskurzu na příkladu čtyř nejúspěšnějších kandidátů prvního kola francouzských prezidentských voleb 2012. Účelem práce je určit, zda fonetická složka projevu je vědomě přizpůsobována cílové skupině voličů. Práce odhalila rozdíly na úrovni fonetické realizace promluvy. Navzdory původnímu očekávání nejvyšší úroveň mluvního stylu dodržovala Marine Le Penová. Ostatní řečníci vycházeli především ze standardního stylu a rozdíly spočívaly pouze v míře dodržování jednotlivých studovaných jevů. V práci bylo navrženo několik možných vysvětlení pro zjištěné rozdíly.

Klíčová slova (česky):

Fonetická analýza, politický diskurz, francouzské prezidentské volby, fonostylistika, liaison, e caduc

Abstract (in English):

This thesis focuses on phonetic analysis of political discourse. Four most successful candidates from French presidential elections 2012 were chosen. The aim is to evaluate whether phonetic part of the speech is intentionally modified to satisfy target audience. Results are rather conclusive – there are essential differences among candidates. Contrary to expectations the highest style was found in speech of Marine Le Pen. Other speakers basically used standard style which varied in specific components. Several explanations for all these differences were presented.

Klíčová slova (anglicky):

Phonetic analysis, political discourse, French presidential elections, phonostylistics, liaison, e caduc

OBSAH

1	ÚVOD	8
1.1	STRUKTURA PRÁCE	8
1.2	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	10
2	TEORETICKÁ ČÁST	13
2.1	POLITICKÝ DISKURZ	13
2.1.1	<i>Definice</i>	13
2.1.2	<i>Rysy politického diskurzu</i>	14
2.2	SOUČASNÁ FRANCOUZSKÁ VÝSLOVNOST	14
2.2.1	<i>Obecná charakteristika</i>	14
2.2.2	<i>Úrovně mluvené francouzštiny</i>	15
2.3	LIAISON	16
2.3.1	<i>Definice liaison</i>	16
2.3.2	<i>Typy liaison</i>	17
2.3.3	<i>Role liaison</i>	20
2.4	E CADUC	20
2.4.1	<i>Definice e caduc</i>	20
2.4.2	<i>Pravidla výslovnosti e caduc</i>	21
2.4.3	<i>Role e caduc</i>	24
2.5	PŘÍZVUK	25
2.5.1	<i>Definice přízvuku</i>	25
2.5.2	<i>Typy přízvuku</i>	25
2.5.3	<i>Funkce pravidelného přízvuku</i>	27
2.5.4	<i>Funkce accent d'insistance</i>	27
2.6	NĚKTERÉ DALŠÍ ASPEKTY SOUČASNÉ FRANCOUZSKÉ VÝSLOVNOSTI	28
3	PRAKTICKÁ ČÁST	29
3.1	OBECNÝ CHARAKTER STUDOVANÝCH PŘEDVOLEBNÍCH KLIPŮ	29
3.2	REGIONÁLNÍ PŘÍZVUK	30
3.3	FRANÇOIS HOLLANDE	31

3.3.1	<i>Medailon Françoise Hollanda</i>	31
3.3.2	<i>Parti socialiste (Socialistická strana)</i>	32
3.3.3	<i>Fonostylistická analýza projevu Françoise Hollanda</i>	32
3.4	NICOLAS SARKOZY	34
3.4.1	<i>Medailon Nicolase Sarkozyho</i>	34
3.4.2	<i>Union pour un mouvement populaire (Unie pro lidové hnutí)</i>	35
3.4.3	<i>Fonostylistická analýza projevu Nicolase Sarkozyho</i>	35
3.5	MARINE LE PENOVÁ	38
3.5.1	<i>Medailon Marine Le Penové</i>	38
3.5.2	<i>Front national (Národní fronta)</i>	38
3.5.3	<i>Fonostylistická analýza projevu Marine Le Penové</i>	39
3.6	JEAN-LUC MÉLANCHON	42
3.6.1	<i>Medailon Jeana-Luca Mélanchona</i>	42
3.6.2	<i>Front de gauche (Levá fronta)</i>	42
3.6.3	<i>Fonostylistická analýza projevu Jeana-Luca Mélanchona</i>	43
3.7	SOUHRNNÉ SROVNÁNÍ KANDIDÁTŮ	46
3.7.1	<i>Liaison – fakultativní vázání</i>	46
3.7.2	<i>E caduc – fakultativní realizace</i>	47
3.7.3	<i>E caduc a liaison</i>	47
3.7.4	<i>Accent d’insistance</i>	48
3.7.5	<i>Chybovost v projevech</i>	49
4	ZÁVĚR	51
5	RÉSUMÉ	53
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
7	PŘÍLOHY	58

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PS	Parti socialiste (Socialistická strana)
FN	Front national (Národní fronta)
UMP	Union pour un mouvement populaire (Unie pro lidové hnutí)
FG	Front de gauche (Levá fronta)

1 ÚVOD

„Many people have an illusion that style is something that belong to literature. Style is an every-day facet of speech that characterizes both the social group and the individual.“¹

(Sapir, 1927)

Existuje celá řada analýz politického diskurzu. Ovšem velká část těchto studií je věnována pouze sémantické složce. Analýza fonetické úrovně projevů je proto jak v českém, tak ve francouzském prostředí spíše ojedinělá. Předkládaná práce je pokusem tuto mezeru alespoň z části vyplnit.

Bakalářská práce se věnuje fonetické analýze politického diskurzu na příkladu čtyř nejúspěšnějších kandidátů prvního kola francouzských prezidentských voleb v roce 2012.

1.1 Struktura práce

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části - na část teoretickou a na část empirickou. Teoretická část si klade za cíl vysvětlit jednotlivé zkoumané fonetické jevy a nastínit problematiku výslovnostních stylů. V empirické části budeme postupně analyzovat oficiální předvolební spot² čtyř nejúspěšnějších kandidátů prvního kola francouzských prezidentských voleb 2012.

Kandidáti byly vybráni jednak na základě volebního výsledku, jednak na základě své politické orientace. Mezi čtyři nejúspěšnější kandidáty prvního kola voleb patří:

- a) François Hollande
- b) Nicolas Sarkozy
- c) Marine Le Pen
- d) Jean-Luc Mélanchon

¹ „Mnoho lidí má dojem, že styl je něco, co patří k literatuře. Styl je ale každodenní stránka řeči, která charakterizuje sociální skupiny a také samotného jedince.“ (překlad autorkou práce) Citováno v Fagyal & Morel, 1996: 16.

² Každý kandidát natočil pro potřebu voleb několik spotů. V práci analyzujeme kratší verze.

Výsledky prvního kola voleb jsou pro přehlednost uvedeny v následující tabulce³:

François Hollande	28,63%
Nicolas Sarkozy	27,18%
Marine Le Pen	17,90%
Jean-Luc Mélanchon	11,10%

Tabulka č. 1 - Výsledky prvního kola francouzských prezidentských voleb 2012

Druhým doplňkovým kritériem výběru bylo pokrytí celého politického spektra. Tento cíl byl naplněn – kandidáti reprezentovali jak středové pozice, tak krajní levicové i pravicové názory:⁴

- e) François Hollande – Parti socialiste, tj. sociálně-demokratická strana
- f) Nicolas Sarkozy – Union pour un mouvement populaire, tj. strana kombinující liberálně konzervativní a křesťansko-demokratické myšlenky s gaullismem
- g) Marine Le Pen – Front populaire, tj. extrémně pravicová strana s nacionalistickým důrazem
- h) Jean-Luc Mélanchon – Front de gauche, tj. levicová strana kombinující socialistické a komunistické myšlenky

V práci jsme se pokusili provést fonetický rozbor projevů výše uvedených kandidátů. Studie podobného typu nebyla v českém prostředí výrazněji zpracovávána, což může mít vliv na konečnou podobu a strukturu práce. Zároveň se jedná o percepční analýzu projevu, projev byl vyhodnocován na základě vjemů autorky za přispění několika rodilých mluvčích. V případě využití některých experimentálních zařízení by patrně bylo možné dojít ještě k přesnějším a komplexnějším závěrům.

Těžiště práce spočívá v komparaci standardní (běžné) výslovnosti s reálnou výslovností jednotlivých kandidátů. Na základě tohoto srovnání určíme, zda daný kandidát realizuje některé fakultativní prvky mluveného projevu, a to zejména dodržuje-li liaison a výslovnost e caduc. Dodržování liaison a e caduc je, jak uvádí Léon (2007: 230), „un marquer du discours“. Ve vyšším stylu dochází obecně k častějšímu dodržování výše zmíněných elementů, než ve standardním či familiárním stylu.

³ *Interieur.gouv.fr*. [online]. Dostupné z: [http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/\(path\)/PR2012/FE.html](http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/(path)/PR2012/FE.html) [cit. 2014-07-28].

⁴ *Parties-and-elections.eu* [online]. Dostupné z: <http://www.parties-and-elections.eu/france.html>. [cit. 2014-07-28].

Dalším určujícím faktorem bude dodržování pečlivé výslovnosti jednotlivých hlásek, protože mluvčí vyššího stylu dbá na pečlivou a zřetelnou výslovnost více, než mluvčí standardní či familiární francouzštiny.

1.2 Výzkumné otázky

Má předpokládaná voličská základna vliv na fonetickou stránku projevu, resp. je vědomě přizpůsobována oslovení konkrétních společenských vrstev?

Hlavní úlohou projevu je zaujmout voliče natolik, aby pro daného politika či stranu hlasovali ve volbách. K získání pozornost lze použít mnoha strategií. Jednou z možných cest je i jazykové stránka projevu. Politická strana se vyznačuje vlastní ideologií, s čímž může být také spojen charakteristický výběr lexika či dalších jazykových figur (Lamizet, 2011). Z toho lze usuzovat, že podobně jako již zmiňovaná lexikální složka projevu, může fungovat i samotná fonetická úroveň promluvy.

V práci vycházíme ze sociologického průzkumu, který byl 24. dubna 2012⁵ publikován francouzským deníkem *Direct Matin*⁶. Do výzkumu bylo zapojeno 5969 lidí starších 18 -ti let (tedy voličů). Hlavním cílem průzkumu bylo vytvořit profil voličů voleného kandidáta. Pro potřeby naší studie je nejdůležitější položkou profil dle dosaženého stupně vzdělání. Získaná data⁷ jsou uvedena v následující tabulce a grafu⁸.

	François Hollande	Nicolas Sarkozy	Marine Le Penová	Jean – Luc Mélanchon
Celkem	28, 63	27,18	17,90	11,11
Bez diplomu/základní vzdělání	28	28	24	10
BEP/CAP/BEP ⁹	27	26	23	11

⁵ Výzkum byl proveden 22. dubna 2012, publikován tedy 24. dubna 2012.

⁶ Průzkum pro tento deník zajistila agentura CSA.

⁷ Data jsou uvedena v procentech.

⁸ Průzkum se týká všech osmi prezidentských kandidátů, nicméně vzhledem k tomu, že v naší práci se věnujeme pouze čtyřem nejúspěšnějším prvního kola (viz Úvod – struktura práce), tak uvádíme právě tyto čtyři.

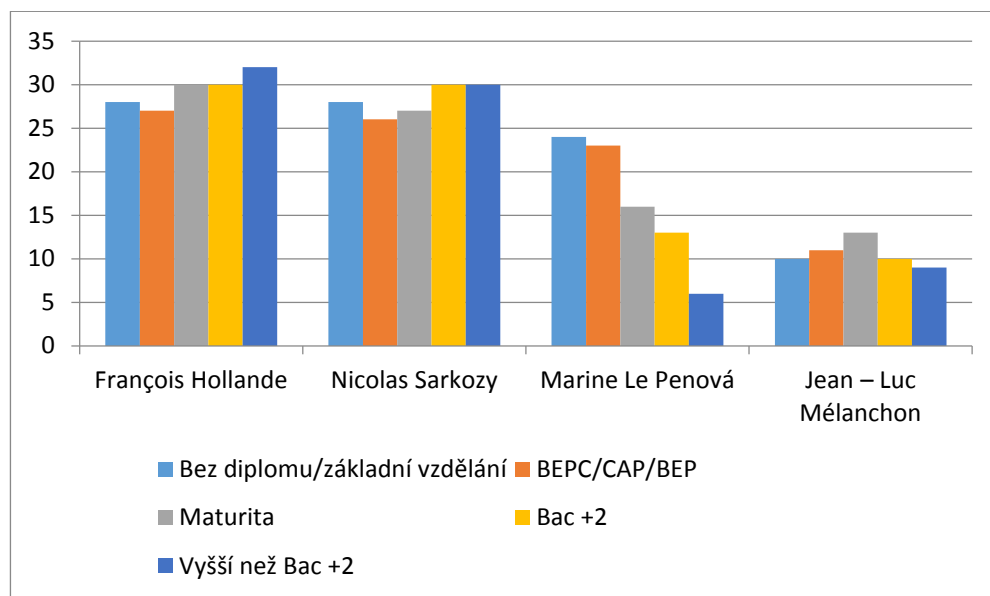
⁹ Bez maturity.

BEP: Brevet d'études professionnelles

CAP: Certificat d'aptitude professionnelle

Maturita	30	27	16	13
Bac +2 ¹⁰	30	30	13	10
Vyšší než Bac +2 ¹¹	32	30	6	9

Tabulka č. 2 - Rozložení voličů podle míry jejich vzdělání

Graf č. 1 - Rozložení voličů podle míry jejich vzdělání

Z grafu lze pozorovat následující tendence:

- François Hollande byl rovnocenně volen napříč celým voličským spektrem, přičemž s vyšším stupněm vzdělání roste i nepatrně míra jeho preferenčních hlasů. Nejvíce hlasů získal mezi voliči se vzděláním vyšším než Bac +2
- Nicolas Sarkozy byl také rovnocenně volen napříč celým voličským spektrem. S rostoucím stupněm vzdělání také nepatrně roste míra jeho preferenčních hlasů. Nejvíce hlasů získal od voličů s minimálním vzděláním Bac +2.
- Marine Le Penová získala nejvíce hlasů mezi voliči se základním stupněm vzdělání a s BEPC/CAP/BEP
- Jean-Luc Mélanchon byl volen víceméně rovnocenně napříč celým spektrem, nicméně nejvíce preferencí získal mezi voliči s maturitou.

¹⁰ Tj. dva roky studia na univerzitě.

¹¹ Tj. alespoň Bac +3 (bakalář).

Než se dostaneme k samotným hypotézám, je třeba mít na paměti fakt, že projev výše zmiňovaných kandidátů je projevem veřejným a předem připraveným (viz podrobněji kapitola 2). Z tohoto důvodu lze usuzovat, že mluvčí takového projevu nebude používat familiární styl (nebo pouze ve velmi omezené míře), který je charakteristický pro spontánní komunikaci mezi přáteli či v rodině.

Na základě shromážděných dat lze formulovat následující hypotézy:

- a) François Hollande byl volen napříč celým voličským spektrem, jeho preference rostou s vyšším vzděláním; mluvní styl je tedy blízký stylu standard s prvky stylu recherché
- b) Nicolas Sarkozy byl volen napříč celým voličským spektrem, jeho preference rostou s vyšším vzděláním; mluvní styl je tedy blízký stylu standard s prvky stylu recherché
- c) Voliči Marine Le Penové narůstají naopak s nižším stupněm vzdělání; mluvní styl je tedy standardní bez prvků stylu recherché
- d) Jean-Luc Mélanchon získal nejvíc hlasů mezi voliči s maturitou; mluvní styl je standardní bez prvků stylu recherché

Ze získaných dat lze také pozorovat, že největší rozdíl je mezi voliči Marine Le Penové a zbylými třemi kandidáty. François Hollande, Nicolas Sarkozy a Jean-Luc Mélanchon byli voleni rovnoměrně v rámci všech dotazovaných skupin, kdežto u Marine Le Penové míra preferenčních hlasů výrazně stoupá se snižujícím se stupněm vzdělání.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Než přistoupíme k samotné analýze konkrétních projevů prezidentských kandidátů, seznámíme se ještě se základním teoretickým vymezením studovaných jevů. Nejprve charakterizujeme fenomén diskurzu a to zejména diskurzu politického, poté stručně nastíníme problematiku výslovnostních stylů současné mluvené francouzštiny a nakonec se budeme věnovat jednotlivým fonostylistickým aspektům mluveného projevu.

2.1 Politický diskurz

2.1.1 Definice

Politický diskurz je předmětem studií a námětem prací od 60. let 20. století.¹² Jak uvádí Wolton (1989, citováno v Bardiaux, 2009), s rozvojem masových médií nabývá i politická komunikace silnějšího vlivu.

Co je ale diskurz? Benveniste charakterizuje diskurz v obecné rovině (1966: 242) jako: „toute énonciation supposant un locuteur et un auditeur et chez le premier l'intention d'influencer l'autre en quelque manière.“ Tedy jako jakoukoli promluvu, ve které je přítomen mluvčí a zároveň posluchač, přičemž mluvčí se navíc nějakým způsobem snaží daného posluchače ovlivnit.

K charakteristice politiky (Miller, 2000: 188): „politiku lze stručně definovat jako proces, v němž skupina lidí [...] dosahuje kolektivních rozhodnutí.“

Boudeau et al. (1989: 9) se vyjadřuje přímo k politickému diskurzu a to velmi podobně:

„[...] discours d'influence produit dans un monde social où le but est d'agir sur l'autre pour le faire agir, le faire penser, le faire croire etc.“ Politickým diskurzem tedy rozumíme promluvu, kterou se mluvčí snaží zapůsobit na určitou skupinu lidí.

Politický diskurz se dále rozřazuje do mnoha žánrových skupin podle své specifické komunikační situace a účelu. V naší práci se zabýváme projevem, který je:

- a) Předem připravený, nikoli spontánní
- b) Monologem kandidáta bez vnějšího zásahu (tj. bez reakcí publika aj.)
- c) Projevem veřejným

¹² Srovnej: Orechionni a Mouillaud (1984:9), Ghiglione (1989:72).

2.1.2 Rysy politického diskurzu

Politický diskurz bývá vymezen třemi následujícími úrovněmi (Bardiaux, 2009: 212):

- a) Lingvistickou úrovní zahrnující lexikum, syntax, fonetiku a prozódii
- b) Sociolingvistickou úrovní, do které spadá věk mluvčího, jeho pohlaví, geografický původ a sociální zázemí
- c) Situační složkou dané komunikační situace, například vztahem mezi mluvčím a publikem.

Vzhledem k tomu, že naše práce se věnuje pouze fonetické složce projevu, budeme dále charakterizovat politický diskurz jen z fonetického hlediska.

Bardiaux mluví o třech parametrech charakterizujících mluvní styl politického diskurzu:

- a) Paramètre temporel (temporální/časový parametr)

Pod pojmem temporální parametr rozumíme kvantitu výskytu jednotlivých elementů, což se v naší práci týká zejména výskytů liaison a e caduc.

- b) Paramètre mélodique (melodický parametr)

Tedy elementy souvisejí s melodií výpovědi, jedná se o výšku hlasu (nízká/vysoká) a celkový tón mluvčího (monotónní, expresivní atp.).

- c) Paramètre de proéminence (prominentní parametr)

Do této složky řadíme kvantitu výskytů přízvuku a také jeho pozici (tj. přízvuk na poslední slabice rytmické skupiny pro l'accent tonique a pro l'accent d'insistance přízvuk nejčastěji na první nebo na druhé slabice skupiny).

2.2 Současná francouzská výslovnost

2.2.1 Obecná charakteristika

„[...] současnou francouzštinu je možno členit do řady útvarů, jejichž prolínání a vzájemné ovlivňování se ukazuje velmi výrazně, [...] kultivovaná výslovnost proniká sice do jazykového podvědomí běžného mluvčího, ale na druhé straně se hovorové prvky zcela spontánně promítají v každodenní praxi do vyšších jazykových stylů.“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 61)

Mluvní styl se tudíž odvíjí od konkrétního mluvčího a od dané komunikační situace (Rigault, 1971: 150). Většina autorů vyděluje tři následující úrovně mluvené francouzštiny.

2.2.2 Úrovně mluvené francouzštiny

Následující kapitola bude věnována charakteristice současné francouzské výslovnosti. Vzhledem k tomu, že budeme primárně vycházet z učebnice *Fonetika francouzštiny* od Dohalské a Schulzové (2006: 61-65), tak budeme také respektovat její členění na tři následující jazykové úrovně, a sice na francouzštinu *recherché, moyen a familier*¹³.

2.2.2.1 Niveau recherché (vyšší styl)

Jedná se „o vytříbený způsob mluvy užívaný ve veřejných projevech [...]. (Dohalská a Schulzová, 2006: 62)

Vzhledem k tomu, že mluvčí veřejného projevu se „[...] snaží upoutat pozornost posluchače a přesvědčit je“ (tamtéž), je pro tento styl typická snaha o co nejpečlivější a nejpřesnější artikulaci¹⁴.

Mezi charakteristické prvky stylu *recherché* patří:

- Realizace vyššího počtu liaison (tzn. fakultativních liaison)
- Častější výslovnost e caduc
- Specifická intonace: „V některých případech mluvčí přehání distinktivní funkci intonace zvětšováním melodických diferenciací, jindy může volit čisté a jednoduché kontrasty převážně s estetickou funkcí.“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 62)
- Rytmus se odvíjí od konkrétního typu projevu

2.2.2.2 Niveau moyen (standardní výslovnost)

Standardní výslovnost francouzštiny „je v průměru představována hlasateli, redaktory a moderátory rozhlasu a televize [...].“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 62)

„Tento typ výslovnosti rozhodně není bez závad, [...] je denně řadu hodin předáván milionům Francouzů, a má tedy největší předpoklady se prosadit.“ (tamtéž)

Jedná se proto o standardní výslovnost francouzštiny užívanou ve sdělovacích prostředcích, v důsledku čehož je nejrozšířenějším stylem široké veřejnosti.

Mezi charakteristické prvky tohoto stylu patří:

- Menší počet vyslovených e caduc

¹³ Nejedná se totiž o jediný možný způsob členění (tamtéž).

¹⁴ Rigault (1971: 155) dokonce uvádí, že mluvčí stylu *recherché* vyslovuje i zdvojené konsonanty. Dohalská a Schulzová (2006: 62) označují tento jev jako „magickou závislost na psaném textu“.

- Potlačování výslovnosti fakultativních liaison
- Pro intonaci je charakteristický tzv. střední rejstřík, tj. rejstřík o čtyřech polohách pro vyjádření kontinuity, finality a příkazu
- Z hlediska rytmu je charakteristická rovnoměrnost nepřízvukovaných slabik s tendencí prodlužovat slabiky blížící se koncové přízvučné slabice
- Pravidla pro výslovnost otevřených a zavřených samohlásek jsou dodržována jen v přízvučném postavení

2.2.2.3 Niveau familier (familiární výslovnost)

„Převládá při běžné konverzaci v rodině, mezi přáteli, v práci [...].“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 63) Vzhledem k jeho užívání v přátelských kruzích je pro tento styl charakteristická celková uvolněnost a spontánnost. Mezi další charakteristiky patří:

- Rychlé tempo
- Ekonomie jazyka, tzn. výpustky jednotlivých hlásek nebo celých slabik (např. *peut-être* vysloveno jako [ptet] namísto [pøtøtɛ(ə)])
- Potlačení liaison (a to zejména po pomocných slovesech, také v ustálených slovních spojeních)
- Častější pauzy¹⁵ a hezitační zvuky
- Výskyt tzv. vycpávkových slov (například *bien, bon*)
- Dloužení jednoslabičných slov (z důvodů váhání mluvčího)

Následující dvě kapitoly budou věnovány definici a popisu užívání liaison (vázání) a samohlásky e caduc. Frekvence těchto jevů totiž s pečlivější a vytříbenější výslovností stoupá (viz kapitola 2.2.2), takže jsou relevantním ukazatelem mluvního stylu.

2.3 Liaison

2.3.1 Definice liaison

„La liaison consiste par conséquent à prononcer devant un mot commençant par voyelle une consonne finale, muette en dehors de cette condition“ (Fouché, 1969: 434).

¹⁵ Je třeba nicméně rozlišovat demarkační pauzy (Dohalská a Schulzová, 2006: 64) od pauz způsobených váháním mluvčího.

Liaison neboli vázání je tedy jev, při kterém dochází k vázání koncové konsonanty slova s vokálem (popřípadě s němým *h*) slova následujícího, například *les enfants* [lezãfã].¹⁶

¹⁷Konsonanty, které nejčastěji podléhají vázání, jsou:

- a) Hlázky *s*, *z*, *x*, které jsou při vázání realizovány jako [z], například *nous avons* [nuzavõ].¹⁸ Jedná se o nejčastější liaison.
- b) Hlázky *t* a *d*, realizovány jako [t], například *toute à l'heure* [tutalœ:ʁ].
- c) Hlávka *n*, realizována jako [n], například *son ami* [sonami].¹⁹

Méně časté konsonanty, u nichž k vázání dochází prakticky jen u několika slov:

- a) Hlávka *r*, realizována jako [ʁ]. K liaison dochází pouze ve spojení se slovy *dernier*, *premier* a *léger*, například *premier étage* [pʁœmjœtɛta:ʒ].
- b) Hlávka *p*, realizována jako [p] se váže jen s výrazy *trop* a *beaucoup*, například *trop important* [tʁopœ̃pɔ̃tã].
- c) Souhlávka [k]. Podle Léona (1978: 120) tento typ vázání existuje jen ve spojení *sang impur* [sãkœ̃py:ʁ], přičemž ještě dodává, že liaison se slovem *long* může být realizována jako [g], tak také jako [k]. Rioul a kol. (1994: 101) nicméně pro ilustraci vázání s [k] uvádí i spojení *respect humain* [ʁœspɛkymœ̃].
- d) Hlávka *f*, realizována jako [v] v případě spojení se slovem *neuf*, například *neuf ans* [nœvã].

Podle Dohalské a Schulzové je základní, obecné pravidlo vázání následující: „Váže se nejčastěji nepřízvučné slovo s následujícím přízvučným, a to uvnitř rytmické skupiny“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 180). Avšak existují případy, kdy je vázání zakázáno i uvnitř rytmické skupiny a naopak v některých spojeních si mluvčí může vybrat, zda příslušnou liaison uskuteční, či nikoliv. Liaison bývá tedy dělena do tří skupin na povinnou, fakultativní a zakázanou. Pravidla užívání se mohou v menší či větší míře lišit v závislosti na autorovi.

2.3.2 Typy liaison

V této kapitole podrobněji rozebereme jednotlivé typy vázání, tedy liaison povinnou, fakultativní a zakázanou. Vzhledem k tomu, že na problematiku je nahlíženo z různých úhlů

¹⁶ Pro názornost je vázání značeno znakem ◡

¹⁷ Vzhledem k tomu, že jako příklad jevů jsou uváděna jednotlivá slova či krátká spojení (které jsou navíc ve většině případů vytržena z kontextu studovaných projevů), budeme je zapisovat bez přízvuku.

¹⁸ Pokud není uvedeno jinak, jedná se o vlastní příklady daného jevu (srov. Rioul et al., 1994: 101; Léon, 1978: 121).

¹⁹ Při vázání dochází ke ztrátě nosovosti předcházející samohlásky, nicméně v případě zájmen *mon*, *ton*, *son* může být nasalita zachována (Dohalská a Schulzová, 2006: 181).

pohledu, budeme primárně vycházet z práce *Prononciation du français standard* od P. R. Léona, která je z dostupné literatury nejkompexnější.

2.3.2.1 Povinná liaison

Jak uvádí Dohalská a Schulzová, povinná liaison „nastává uvnitř rytmické skupiny mezi slovy, která jsou úzce spjata smyslem i gramatickou stavbou“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 180). Také poznamenává, že „tento typ vázání [...] je závazný ve všech výslovnostních stylech mluvené francouzštiny“ (tamtéž: 180). Z toho tedy vyplývá, že povinné vázání je třeba dodržovat, neboť jeho vynechání může zcela změnit smysl výpovědi. Srovnajme například *il aime* [ilem] a *ils aiment* [ilzem]. První příklad je třetí osobou singuláru (tedy *on/ona má rád (a)*), zatímco ve druhém případě se jedná o třetí osobu plurálu (tedy *oni mají rádi*). Povinné vázání hraje tudíž významnou roli z funkčního hlediska.

Léon (1978: 120) za povinné považuje vázání mezi „un déterminant“ a „un déterminé“, to znamená mezi členem/přídavným jménem/zájmenem/pomocným slovesem a podstatným jménem/zájmenem/plnovýznamovým slovesem.

Jako příklad můžeme uvést:

les amis [lezami], tedy mezi členem a podstatným jménem

premier étage [pʁəmjeʁta:ʒ], tedy mezi přídavným jménem a podstatným jménem²⁰

nous avons [nuzavõ], tedy mezi zájmenem a slovesem

Povinnou liaison je také nutné dodržovat v ustálených slovních spojeních, například:²¹

de plus en plus [døplyzãply]

tout à l'heure [tutalœ:ʁ]

avant hier [avãtjɛ:ʁ]

2.3.2.2 Zakázaná liaison (Léon, 1978: 124-125)

Liaison je považována za zakázanou v následujících případech:

a) Mezi dvěma rytmickými skupinami.

*maintenant/il part*²² [mãt(ə)nãilpaʁ]

b) Po spojce *et*.

*un pain et/un gâteau*²³ [øpœœgato]

²⁰ Tím je myšleno přídavné jméno v antepozici. Pokud je přídavné jméno v singuláru v postpozici, je liaison považována za zakázanou (Léon, 1978: 125).

²¹ Kompletní přehled ustálených spojení viz Léon (1978: 126-127).

²² Zakázaná liaison je značena svislou čarou.

c) Mezi slovy *oui, ah, oh* a v případě citací.²⁴

il dit/oui [ildiwi]

il a dit/“énorme“ et non|“éléphantésque“ [iladienoɔm(ə) enðelefãtesk(ə)]²⁵

d) Před číslovkami *huit, onze*.^{26 27}

Les/huit [leɥit]

e) V otázce s inverzí po zájmenech *ils, elles, on*.

Vont-ils/arriver? [võtilakɪve]

f) Před dyšným *h*.²⁸

Les/halles [leal]

g) Po podstatném jménu v jednotném čísle.

enfant/adorable [ãfãadɔkabl(ə)]

h) V ustálených spojeních.²⁹

chaud/et froid [ʃoefɔwa]

bon|à rien [bɔãkjẽ]

2.3.2.3 *Fakultativní liaison* (Léon, 1978: 129-130)

V následujících případech záleží na mluvčím, zda danou liaison uskuteční či nikoliv:

a) Po příslovcích

vraiment adorable [vʁemãtadɔkabl(ə)]

c'est plus original [sɛplyzɔɔizinal]

trop intelligent [tʁopɛ̃telizã]

b) Po předložkách *après, avant, depuis, durant, pendant, suivant*.

depuis un an [dɛpɥizẽã]

c) Po všech slovesných tvarech.³⁰

j'y suis allé. [ʒysɥizale]

il doit aller au théâtre [ildwataleoteatɔ(ə)]

d) Po podstatných jménech v množném čísle.³¹

²³ Naopak v některých případech je možné fakultativně vázat před spojkou *et*, např. *chiens et chats* [ʃjẽzɛʃa].

²⁴ Z důvodu lepší srozumitelnosti.

²⁵ Pravidla užívání tzv. *e caduc* se liší v závislosti na autorovi. V práci vycházíme z učebnice Dohalská, M., Schulzová, O. (2006). Autorky uvádí, že pokud koncové slabice slova předchází dvě vyslovené souhlásky, *e caduc* může být vysloveno (Dohalská a Schulzová, 2006: 113).

²⁶ Výjimka *dix-huit, vingt-huit* (Léon, 1978: 124).

²⁷ Pro Léona (1978: 124) je zakázaným spojením také *cent|ans*, nicméně tento fakt není všeobecně přijímán.

²⁸ Kompletní přehled slov začínajících na němém *h* viz (Léon, 1978: 127-128).

²⁹ Kompletní přehled viz Léon (1978: 127).

³⁰ Tzn. *auxiliaires, semi-auxiliaires* a také slabě přízvučné tvary jako např. *il habitait à la campagne*. Vázání po infinitivu se ovšem realizuje jen v tzv. *style poétique* (Léon, 1978: 130).

des prix élevés [depʁizɛl(e)vɛ]

des appartements à vendre [dezaapaʁtəmãzavãdʁ(ə)]

2.3.3 Role liaison

2.3.3.1 Distinktivní role

Jak jsme již zmiňovali v bodě 2.3.2.1., povinná (ovšem také zakázaná) liaison má distinktivní platnost. Jednak v některých případech rozlišuje mezi jednotným a množným číslem, jednak může rozlišovat význam samotného slova, zejména v protikladech slov začínajících na dyšné nebo němé h. Srovnajme například *les/hauteurs* [leotœ:ʁ] a *les auteurs* [lezotœ:ʁ]. V prvním případě se jedná o *výšiny*, zatímco v druhém případě mluvíme o *autorech*. Závěrem je nutno připomenout, že povinnou a zakázanou liaison je třeba z výše uvedených důvodů dodržovat.

2.3.3.2 Fonostylistická role

Léon (2007: 230) mezi faktory ovlivňující výskyt liaison řadí:

a) Vzdělání mluvčího

„Le groupe perçu comme le moins éduqué supprime 59 % des liaisons facultatives et le plus éduqué n'en supprime que 27 % [...]“. To znamená, že s vyšším vzděláním roste také počet realizovaných fakultativních liaison.

b) Věk mluvčího

„L'étiquette jeunes supprime 67 % liaisons facultatives du corpus, alors que le groupe jugé âgé en supprime 38 % seulement“. Z toho vyplývá, že starší mluvčí váže o 29 % více, než mluvčí mladší.

2.4 E caduc

2.4.1 Definice e caduc

E caduc je „tzv. neutrální zaokrouhlená ústní samohláska.“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 109) Terminologické pojmenování tohoto specifického francouzského vokálu je ovšem

³¹ Uvnitř rytmické skupiny. Léon dále tuto liaison považuje v běžném mluveném stylu za anormální, je možno ji ale použít ve vyšším stylu, tzv. style recherché (Léon, 1978: 129).

značně nejednotné. V literaturách bývá označován také jako *schwa*, *e instable*, *e muet* nebo *e intermittent* (Dohalská a Schulzová, 2006: 111). V českých příručkách ho lze rovněž nalézt pod českým názvem *temné* nebo *nestálé e* (Hendrich et al., 2001: 25). Vzhledem k tomu, že výchozí literaturou je pro naši práci učebnice *Fonetika francouzštiny* autorek Dohalské a Schulzové (2006), tak shodně se zmiňovanou učebnicí budeme dále v práci užívat označení *e caduc*.

E caduc zaujímá ve francouzském hláskovém systému zvláštní místo, neboť „jeho proměnlivé užívání je závislé jednak na počtu a druhu okolních souhlásek [...], jednak na postavení slabiky [...], jakož i na mluvním tempu a stylu promluvy [...] (Hendrich et al., 2001: 25).³² Z hlediska výslovnosti se e caduc nejvíce přibližuje polootevřené zaokrouhlené ústní samohlásce [œ].

E caduc je v naprosté většině případů graficky představováno hláskou *e*³³, což dokládá i několik následujících příkladů:³⁴

entreprise [ãtʁɔpʁi:z]

dehors [dœʁ]

point de départ [pwãdɛdɛpa:ʁ]

E caduc může být výjimečně reprezentováno také grafickým znakem *ai* nebo *on* (Dohalská a Schulzová, 2006: 111), například:

monsieur [mœsjø]

nous faisons [nu:fæzø]

Jak je patrné z výše uvedených příkladů, v systému API se e caduc značí znakem [œ].

2.4.2 Pravidla výslovnosti e caduc

Mezi tři základní faktory ovlivňující užívání e caduc patří:

- a) Pozice v rámci jedné rytmické skupiny
 - a. Na začátku rytmické skupiny (*le monde entier*)
 - b. Uprostřed rytmické skupiny (*je te parle*)
 - c. Na konci rytmické skupiny (*une professeur stricte*)
- b) Fonematické okolí

³² Z tohoto důvodu také bývá označováno jako *e instable*, čili *nestálé e*.

³³ Ovšem je nezbytně nutné rozlišovat mezi zavřeným [e], otevřeným [ɛ] a e caduc [œ], všechny tři hlásky jsou totiž graficky shodně značeny *e*.

- a. E caduc předchází pouze jedna vyslovená konsonanta (*je contrôlerai*)
- b. E caduc předchází minimálně dvě vyslovené konsonanty (*durablement*)
- c) Počet slabik, ve kterých se e caduc vyskytuje, a které následují bezprostředně za sebou (typu *je ne te parle pas*)

Pravidla užívání e caduc se do značné míry liší v závislosti na autorovi. V práci budeme vycházet z učebnice *Fonetika francouzštiny* od Dohalské a Schulzové (2006). Tato učebnice oproti jiným textům zaujímá méně normativní postoj, takže odráží středovou pozici vzhledem k užívání e caduc. Pro lepší přehlednost budeme následující přehled řadit podle pozice e caduc v rámci rytmické skupiny.

2.4.2.1 E caduc na začátku rytmické skupiny

- a) Případy, kdy e caduc většinou odpadá
 - Předchází-li pouze jedna vyslovená souhláska
cependant [s(ə)pãdã]³⁵
cela arrive [s(ə)laaʁiv]
 - V jednoslabičných spojeních *je, ne, le, ce, me, se*
Ce livre [s(ə)liv:ʁ]
Ne pense pas [n(ə)pãspa]
Je trouve [ʒ(ə)tʁu:v]
- b) Případy, kdy e caduc bývá většinou vyslovováno
 - V jednoslabičných spojeních *que a de*
que faites-vous [kəfɛtvu]
de plus en plus [dɛplyzãply]
- c) Povinná výslovnost
 - Pouze u následujících slov
dehors [dɔ:ʁ]
monsieur [mɔsjø]
un faisan [ɛfɛzã]

tvary indikativu prézenta/imperfekta *nous faisons* [nufɛzɔ̃], *il faisait* [ilfɛzɛ]

³⁵ E caduc v závorce značí, že jeho realizace je eventuálně možná (tj. ve výchozí literatuře není explicitně řečeno, že jeho užívání je zakázané).

2.4.2.2 *E caduc uprostřed rytmické skupiny*

a) Případy, kdy e caduc většinou odpadá

- Předchází-li pouze jedna vyslovená konsonanta

lentement [lãt(ə)mã]

vêtement [vɛt(ə)mã]

b) Případy, kdy e caduc bývá vyslovováno

- Předcházejí-li alespoň dva vyslovené konsonanty³⁶

autrement [otɔ̃mã]

nous comprenons [nukõpɔ̃nõ]

- Předchází-li jedna vyslovená konsonanta a zároveň stojí-li e caduc před spojením s polokonsonantickým [j], [lj], [nj], [ɕj]

et de rien [edəɕjɛ̃]

atelier [atɛljɛ]

Richelieu [ʁiʃɛljø]

c) Povinná výslovnost

- Ve spojení s tzv. h aspiré

dans le hall [dãlɛõl]

2.4.2.3 *E caduc na konci rytmické skupiny*

a) Případy, kdy většinou e caduc odpadá

- Předchází-li pouze jeden vyslovený konsonant

cave [ka:v]

rouge [ʁu:ʒ]

b) Případy, kdy e caduc bývá vyslovováno

- Následují-li dva vyslovené konsonanty

une veste grise [ynvestəgɕi:z]

garde-la [gãdɛla]

³⁶ U slov *justement*, *fortement*, *exactement*, *largement* může docházet ke kolísání výslovnosti, tzn. e caduc nemusí být důsledně dodržováno (Dohalská a Schulzová, 2006: 113).

2.4.2.4 *E caduc v několika po sobě jdoucích slabikách*

Velmi často dochází k situaci, kdy se *e caduc* vyskytuje v několika bezprostředně po sobě jdoucích slabikách. Podle Dohalské a Schulzové (2006: 114) „by neměla být vyslovena v sousedních slabikách dvě *e caduc*, nejsou-li oddělena dvěma konsonanty.“ Pro běžnou francouzštinu je tedy typická realizace buď všech lichých nebo naopak všech sudých *e caduc*. V několika tzv. *groupes figés*³⁷ se *e caduc* dodržuje následujícím způsobem:

je ne [ʒ(ə)nə]

de ne [d(ə)nə]

que de [kəd(ə)]

que te [kət(ə)]

que je [kəʒ(ə)]

ce que [skə(ə)]

parce que [pɑʁs(ə)kə]

Ovšem v pečlivé výslovnosti může docházet i k realizaci všech *e caduc* v několika po sobě následujících slabikách (Dohalská a Schulzová, 2006: 114). V naší práci budeme realizaci *e caduc* v několika po sobě následujících slabikách považovat za možnou, resp. fakultativní. Pokud k takovému případu dojde, vyhodnotíme ho tedy jako znak pečlivé a zřetelné výslovnosti.

2.4.3 Role *e caduc*

2.4.3.1 *Distinktivní role*

Mluvčí francouzštiny by si měl uvědomovat roli *e caduc* a to zejména jeho opozici vůči ostatním samohláskám, konkrétně vůči:

a) Zavřenému *e*

repartir [ʁəpaʁtiːʁ] vs. *répartir* [ʁepaʁtiːʁ]

b) Otevřenému *e*

vous ferez [vuʔɛʁe] vs. *vous ferrez* [vuʔɛʁe]

c) Polozavřenému vokálu [ø]

je [ʒø] vs. *jeu* [ʒø]

Ve všech uvedených případech má totiž *e caduc* funkční platnost, to znamená, že hraje důležitou roli z hlediska rozlišování jednotlivých slovních tvarů a jeho realizace je tedy nutná.

³⁷ Tzn. v ustálených slovních spojeních.

2.4.3.2 Fonostylistická role

„Obecně lze konstatovat, že se e caduc vyslovuje mnohem častěji v kultivované výslovnosti, zejména ve slavnostních projevech, v přednáškách, v jevištní výslovnosti klasických dramatických děl apod.“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 110). Léon dále uvádí (2007: 230), že „la liaison joue [...] un rôle analogue à celui de e caduc.“ E caduc tedy v mluvním stylu hraje podobně důležitou roli jako liaison – je stylovým příznakem. Pro vyšší styl je charakteristický také větší počet realizovaných e caduc.

2.5 Přízvuk

2.5.1 Definice přízvuku

Jak uvádí Dohalská a Schulzová (2006: 194), „přízvuk je definován jako zvukové zvýraznění některé slabiky oproti slabikám sousedním.“ Francouzština se vyznačuje pevným, pravidelným přízvukem (tj. tzv. accent tonique³⁸), stojícím vždy na poslední vyslovené slabice rytmické skupiny³⁹. Na rozdíl od jiných jazyků, kde si jednotlivá slova zachovávají svůj přízvuk bez ohledu na jejich pozici ve větě, ve francouzštině „le mot perd son individualité au profit du groupe.“ (Léon, 1971: 64) Z toho vyplývá, že v případě prodloužení rytmické skupiny se tak zároveň i přízvuk přesouvá vždy na poslední slabiku této skupiny. Pro ilustraci uvedme následující příklad (tamtéž):

Monsieur. Monsieur Jean. Monsieur Jean Dupont.

Kromě tohoto pravidelného přízvuku existuje ještě tzv. accent d'insistance, což je fakultativní přízvuk sloužící ke zdůraznění některých podstatných slov ve výpovědi. Blíže se ještě s oběma typy přízvuků seznámíme v kapitole 2.5.2.

2.5.2 Typy přízvuku

2.5.2.1 Accent tonique

K povaze standartního přízvuku se blíže vyjadřuje Léon (1971: 66-67). Přízvukovaná slabika se vyznačuje následnou charakteristikou:

³⁸ Dalším možným označením standartního přízvuku je *accent rythmique* nebo též nepřesně *accent d'intensité* (Dohalská a Schulzová, 2006: 200)

³⁹ Vymezení pojmu rytmické skupiny není u Dohalské a Schulzové zcela přesné. Accent tonique vymezuje groupe accentué, kdežto rytmická skupina je větším celkem slov „qui représente une idée (Léon, 1971: 65)

a) Přízvukovaná samohláska je lehce výraznější

Tím je myšleno, že přízvukovaná samohláska je silnější vůči slabikám nepřízvukovaným. Nicméně, tato „síla“ nehraje ve francouzštině příliš velkou roli. Srovnáme-li například slova francouzského původu vyslovená ve francouzštině a v němčině, dojdeme ke zjištění, že „l’accent allemand est plus fort que l’accent français.“ (Fouché, 1969: L) Závěrem lze konstatovat, že „l’accent français est faible“ (tamtéž) a že koncová přízvukovaná slabika je ve francouzštině jen nepatrně výraznější než slabiky bez přízvuku.

b) Přízvukovaná samohláska je delší

Jak uvádí Dohalská a Schulzová (2006: 195), slabika nesoucí přízvuk je oproti slabikám bez přízvuku delší až o 40%.

c) Přízvukovaná samohláska mění tón

Změna tónu přízvukované slabiky je pro francouzštinu velmi charakteristickým prvkem. Melodie může stoupat nebo naopak klesat.

2.5.2.2 *Accent d’insistance*

Vedle pravidelného přízvuku existuje ještě ve francouzštině tzv. *accent d’insistance*, výraznější přízvuk sloužící ke zdůraznění podstatného slova rytmické skupiny. Podle Dohalské a Schulzové (2006: 201) je „*accent d’insistance* subjektivní stylistické zvýraznění, které vytvoří v mluvním proudu určitý kontrast ve vztahu k okolním slabikám.“ Je třeba zdůraznit, že na rozdíl od pravidelného přízvuku je tedy *accent d’insistance* přízvukem fakultativním a subjektivním, což znamená, že jeho realizace zcela závisí na konkrétním mluvčím a na jeho subjektivním vnímání výpovědi. Zároveň *accent d’insistance* nemá žádný vliv na pravidelný přízvuk, takže v jedné rytmické skupině může být zároveň jak *accent d’insistance*, tak *accent tonique*.

Z hlediska umístění se tento přízvuk váže nejčastěji k první slabice. Jsou ale i případy, kdy přízvuk stojí na druhé slabice,⁴⁰ nebo, jak uvádí Dohalská a Schulzová (2006: 202), se „může vyskytovat ve dvou po sobě následujících slabikách (*insupportable*) a výjimkou nejsou ani případy, kdy mluvčí zdůrazní všechny slabiky (*insupportable*).“

Rozlišujeme dva typy *accent d’insistance* a to *accent d’insistance affectif* a *accent d’insistance intellectuel*⁴¹.

⁴⁰ Dohalská a Schulzová (2006: 202) ještě dodávají, že *accent d’insistance* stojí na druhé slabice zvláště v případě, kdy slovo začíná vokálem.

⁴¹ V některých literaturách uváděn jako *accent intellectif* (Fouché, 1969: LVIII).

2.5.2.2.1 *Accent affectif*

Il trouve donc son origine dans un mouvement affectif: colère, joie, admiration, etc.“
(Béchaude, 1992: 63)

Jedná se tedy o přízvuk vyjadřující expresivitu mluvčího. Co se týče jeho povahy, tak „l’accent d’insistance affectif est donc caractérisé par l’allogement du premier élément consonantique d’un mot.“ (tamtéž)

Pro accent affectif je charakteristická změna intonace a v některých případech také větší intenzita.

2.5.2.2.2 *Accent intellectuel*

„Il permet de distinguer ou de définir un mot ou de l’opposer à un autre [...].“
(Béchaude, 1992: 63)

2.5.3 Funkce pravidelného přízvuku

Demarkační funkce:

Jak již bylo zmíněno v bodě 3.1, pravidelný přízvuk se vždy váže na poslední slabiku rytmické skupiny. Jak uvádí Dohalská a Schulzová (2006: 195) „tato rytmická skupina je charakterizována melodickým oddělením své poslední vyslovené slabiky.“ Z toho tedy vyplývá, že pravidelný přízvuk odděluje jednu rytmickou skupinu od druhé a „napomáhá správnému porozumění větších celků.“ (tamtéž)

2.5.4 Funkce accent d’insistance

Kontrastivní funkce:

Kontrastivní funkce se váže k accent d’insistance, který jsme podrobně popsali v bodě 3.2.2, jde tedy o to, že „mluvčí upozorní posluchače na fakt, skutečnost, kterou považuje za podstatnou [...].“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 195)

Podle Léona (1971: 68) se accent d’insistance objevuje v obecné francouzštině a také v textech didaktického charakteru. Podobně se k jeho výskytu vyjadřuje i Dohalská a Schulzová (2006: 65): „accent d’insistance je pro familiární styl zřejmě charakterističtější než různé modulace melodické.“ Na druhou stranu Dohalská a Schulzová také zmiňují fakt (2006:

203), že “accent d’insistance je čím dál tím méně uplatňován skutečným záměrem mluvčího a zasahuje naopak spontánně v některých typech projevu již většinou plnovýznamových slov.“

V naší práci se pokusíme zjistit, zda se accent d’insistance právě spontánně uplatňuje i ve veřejném projevu prezidentských kandidátů, nebo zda naopak se mluvčí tento progresivní jev snaží potlačovat.

2.6 Některé další aspekty současné francouzské výslovnosti

Vokální systém současné mluvené francouzštiny podléhá od 80. let 20. století několika změnám. K tomuto problému se například vyjadřuje Detey et al. (Martinet 1945, 1958; Léon 1983; Fónagy 1989; Carton 2000; Dominicy 2000, citováno v Detey et al. 2010: 150): le système vocalique est soumis depuis bien longtemps à certaines pressions [...].“

Konkrétně upozorňuje na několik následujících změn ve výslovnosti současné francouzštiny:

- a) Oslabování rozdílu mezi zavřeným *e* a otevřeným ε v otevřené slabice
- b) Zánik rozdílu mezi předním *a* a zadním a^{42}
- c) Zánik kontrastu mezi nosovými samohláskami \tilde{e} a \tilde{a}^{43}
- d) „Antériorisation“ samohlásek *o* a *ɔ*
- e) „Postéorisation“ samohlásky *e* a *caduc*

Na podobné tendence upozorňuje také Fónagy (1989). Vyjadřuje se k zejména k oslabování opozice některých nosových vokálů. Kromě výše uvedených zmiňuje oslabování například:

- a) Opozice \tilde{e} vs. \tilde{a}
- b) Opozice \tilde{o} vs. \tilde{a}

Dále v článku poukazuje na tendenci měkčení některých souhlásek.

V jednotlivých projevech prezidentských kandidátů jsme nicméně tyto jevy ve vyšší míře nezaznamenali, takže se jimi nebudeme dále zabývat.

⁴² Tento rozdíl také proto v transkripcích neuvažujeme.

⁴³ Tento rozdíl také proto v transkripcích neuvažujeme.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části jsme pracovali s oficiálním volebním spotem jednotlivých kandidátů⁴⁴. Nahrávky projevů byly analyzovány v audio softwaru *Cool Record Edit Pro*⁴⁵. Jejich zpracování probíhalo v několika fázích. V první etapě jsme spoty přepsali ortograficky. Následně, pro vyhodnocení konkrétních jevů, jsme přistoupili k fonetické transkripci – a to v nejrozšířenějším alfabetském transkripčním systému API⁴⁶. Těžištěm práce je srovnání standardní výslovnosti s reálnou výslovností jednotlivých kandidátů, takže nejprve byl projev transkribován podle ortografického přepisu do standardní francouzštiny. Jevy, které jsou fakultativní (což se v některých případech týká *e caduc* a *liaison*) jsou uváděny v závorce. Poté jsme již přešli k transkripci na základě poslechu jednotlivých klipů. Každý spot jsme několikrát přeposlechli, na základě čehož vznikl druhý transkribovaný text zaznamenávající již samotný volební projev. Transkripce a ortografické přepisy jsou součástí příloh.

3.1 Obecný charakter studovaných předvolebních klipů

Předvolební spoty představující jednotlivé prezidentské kandidáty byly zveřejněny 9. dubna 2012, tedy dva týdny před prvním kolem voleb. Každý z kandidátů nahrál dva klipy a to v delší (3 min 30 s) a kratší (1 min 30 s) verzi. Vzhledem k rozsahu bakalářské práce jsme zvolili kratší verzi spotu. Pro kvalitnější poslech jsme z nahrávky odstranili pasáže se znělkou (ohraničující začátek a konec projevu), takže výsledná délka spotů je následující:

François Hollande	1:26 min
Nicolas Sarkozy	1:13 min
Marine Le Penová	1:30 min
Jean-Luc Mélanchon	1:29 min

Tabulka č. 3 - Délka klipů

U Jeana-Luca Mélanchona se však vyskytly nesrovnalosti. Jeho spot měří 3 minuty 15 sekund, ačkoli byl v médiích prezentovaný jako kratší. Proto jsme jej museli zkrátit, aby

⁴⁴ Videá s jednotlivými projevy lze shlédnout na odkazu: *Présidentielles: dix clips, dix styles* [online]. Dostupné z: http://www.francetvinfo.fr/france/presidentielle-les-clips-des-dix-candidats_81803.html [cit. 2014-07-28]

⁴⁵ Program je volně dostupný a lze jej stáhnout zdarma z internetu: <http://cooleditpro.goofull.net/>

⁴⁶ Systém využívaný Mezinárodní fonetickou asociací (Dohalská a Schulzová, 2006: 26)

analyzované projevy byly ekvivalentní. Přizpůsobili jsme jej délce klipu Marine Le Penové, protože ten byl ze zbývajících tří klipů nejdelší.

3.2 Regionální přízvuk

Úředním jazykem Francie je francouzština. Nicméně je třeba si uvědomit, že „celonárodní jazyk není jednolitý útvar“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 17) a že jej tvoří „spisovný jazyk a nespisovné útvary: nářečí, slangy, argot.“ (tamtéž)

Jednotlivé regionální dialekty se liší v závislosti na geografickém rozmístění, přičemž od spisovného jazyka se liší „lexikálním, gramatickým a částečně i foneticko-fonologickým systémem [...]“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 20)

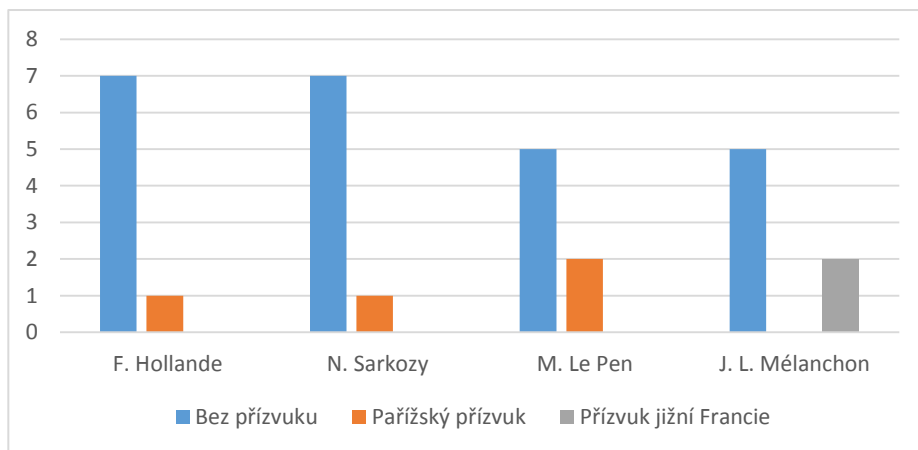
Cílem této kapitoly je zjistit, zda jednotlivé projevy kandidátů nemohou být výrazněji ovlivněny některým regionálním přízvukem. Teprve pokud zjistíme, že geografický původ nijak výrazně neovlivňuje fonetickou stránku projevu, můžeme přikročit k analýze dalších prvků.

Možný regionální přízvuk byl analyzován na základě dotazníku, který jsme předložili osmi rodilým francouzským mluvčím. Ti měli za úkol přeposlechnout si všechny kandidátské spoty a určit, zda daný kandidát mluví s nějakým výraznějším regionálním přízvukem či nikoliv. Výsledky jsou zaznamenány v grafu č. 2.

Shromážděná data je nicméně potřeba brát pouze jako zajímavost a to z důvodu následujících omezení:

- a) Velmi omezený a nevyvážený korpus – data jsou založena pouze na osmi dotázaných rodilých mluvčích.
- b) Šest z osmi dotázaných žije nebo dlouhodobě pobývá v Paříži, tudíž je možné, že v nahrávkách žádný regionální přízvuk neshledávají, neboť pařížskou francouzštinu považují za standardní (tj. bez zvláštního přízvuku).

Výsledky průzkumu jsou uvedeny v následujícím grafu:

Graf č. 2 - Dotazník: regionální přízvuk prezidentských kandidátů

Z výsledků vyplývá, že žádný ze čtyř kandidátů nemluví s nějakým výraznějším regionálním přízvukem. U F. Hollanda, N. Sarkozyho a M. Le Penové je patrná mírná tendence k pařížskému přízvuku, zatímco u J. L. Melanchona je mírná tendence k přízvuku jižní Francie.

V následujících kapitolách se již budeme věnovat analýze jednotlivých kandidátů. V práci bude zachováno pořadí podle umístění v prvním kole voleb (tj. od kandidáta s nejvyšším počtem hlasů po kandidáta s nejmenším počtem hlasů, viz kapitola 1).

Každý kandidát bude představen nejprve v krátkém medailonku, ve kterém bude kladen důraz na možné sociolingvistické aspekty projevu (tj. zejména věk, vzdělání a geografický původ kandidáta). Politická strana, ke které kandidát přísluší, bude také stručně představena. Následně se již budeme věnovat jednotlivým fonostylistickým aspektům s cílem pochopit charakter daného projevu a tedy také jeho místo v rámci stylistického rozvrstvení francouzského jazyka. Nejprve budeme analyzovat míru dodržování liaison a e caduc, tedy jedny z důležitých ukazatelů mluvního stylu. Výsledky budou poté uváděny v procentech v tabulkách. Na závěr srovnáme jednotlivé kandidáty mezi sebou.

3.3 François Hollande

3.3.1 Medailon Françoise Hollanda

François Hollande se narodil 12. srpna 1954 (59 let) v Rouen (Normandie). Vystudoval pařížskou obchodní školu HEC, pařížský Institut d'études politiques a také École nationale d'administration. Členem Socialistické strany (dále jen PS) se stal v roce 1979,

jejím předsedou v roce 1997. V květnu roku 2012 porazil ve druhém kole prezidentských voleb Nicolase Sarkozyho a stal se tak sedmým prezidentem Páté republiky.

3.3.2 Parti socialiste (Socialistická strana) ⁴⁷

3.3.2.1 *Historie strany*

Socialistická strana vznikla jako nástupce Section française de l'internationale ouvrière (SFIO) v roce 1969. Výraznou osobností se záhy stal François Mitterand, který byl roku 1971 jmenován tajemníkem strany. V roce 1981 vyhrál prezidentské volby a tím se také stal vůbec prvním socialistickým prezidentem Francie. PS následně suverénně zvítězila i v legislativních volbách, a proto se v roce 1981 dostala do čela francouzské vlády. V roce 1986 se PS ocitla v krizi - ve volbách totiž zvítězily pravicové strany. V roce 1988 avšak PS zvítězila v předčasných volbách a současně François Mitterand obhájil post prezidenta. PS se dostala do čela francouzské vlády ještě v letech 1988-1993 a 1997-2002. Dalšího velkého úspěchu dosáhla strana až v roce 2011, kdy zvítězila v kantonálních volbách. Pro prezidentské volby 2012 byl za stranu nominován François Hollande, který také nakonec zvítězil.

3.3.2.2 *Hodnoty strany*

PS je strana sociálně-demokratická, nejsilnější z francouzských levicových stran. Dává si za cíl bránit veřejnou službu, sociální rovnost, laickost a svobodu: „Nos valeurs sont celles de la République: la Liberté, l'Egalité, la Fraternité, la Laïcité.“

3.3.3 Fonostylistická analýza projevu Françoise Hollanda

3.3.3.1 *Liaison*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky dodržování liaison, viz kapitola 2.3.

V projevu Françoise Hollanda najdeme pouze tři případy vázání a to vázání povinného. Jedná se o tyto tři následující spojení:

[kənuzavõfɛ] mezi zájmenem a slovesem

[dezãfã] mezi členem a podstatným jménem

⁴⁷ Parti-socialiste.fr. [online]. Dostupné z: <http://www.parti-socialiste.fr/le-ps> [cit. 2014-07-28].

[kəvuzatã] mezi zájmenem a slovesem

Ve všech případech byla liaison dodržena. Vzhledem k tomu, že v projevu Françoise Hollanda nenajdeme jedinou fakultativní liaison, tak tento fonetický jev již dále nebudeme analyzovat. Povinnou liaison by mluvčí ve veřejném projevu měl realizovat, takže ta není vzhledem k fonostylistické úrovni jazyka relevantním ukazatelem.

3.3.3.2 *E caduc*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky výslovnosti *e caduc*, viz kapitola 2.4.

3.3.3.2.1 *Realizovaná výslovnost*

- Ve všech případech jednoslabičného *que*. Tato výslovnost bývá běžně dodržována. Pro ilustraci uvádíme několik následujících příkladů (celkem v projevu 6x):

[kəlatɥwazjɛmɛʁepyblik] *que la troisième République*

[kəlɛfɥdɔpɔpɔlyɛ:ɥ] *que le Front populaire*

[kəlɛgɔvɛʁnəmã] *que le gouvernement*

- Ve všech případech jednoslabičného *de*. Tato výslovnost bývá běžně dodržována. Pro ilustraci uvádíme několik příkladů (celkem v projevu 14x):

[ʒɛnɛʁaldəgo:l] *général de Gaulle*

[dəsɛtkãpaŋ] *de cette campagne*

[dələfɔ:ɥ] *de l'effort*

- Ve všech případech určitého členu *le*. Tuto výslovnost považujeme za fakultativní. Například (celkem 6x):

[ləʁv'ny] *le revenu*

[lədɔwa] *le droit*

[ləʁədɛsmã] *le redressement*

- Ve dvou tvarech indikativa futura, 3. os. sg. Tuto výslovnost považujeme za fakultativní.

[sɛʁakɛmi] *sera remis*

[sɛʁalɛsɛ] *sera laissé*

- V první slabice slova *remis*. Tuto výslovnost považujeme za fakultativní.

[ɛmi]

- V pozici po dvou konsonantech, tato výslovnost bývá dodržována.

[ãtʁəpʁiːz] ve slově *entreprise*

[guveʁnəmã] ve slově *gouvernement*

3.3.3.2.2 *Nerealizovaná výslovnost*

- v koncové slabice slova

[katʁ vɛ̃nœːf] ve slově *quatre* (celkem 2x)

[mɛːtʁ] ve slově *maître*

- jednoslabičná záporka *ne*

[nsəʁalɛsɛ] *ne sera laissé*

- ve slova *maintenant*, tj. uprostřed slova (celkem 5x)

[mɛ̃tnã]

- ve slově *revenu*, tj. první slabika slova

[lœvny]

Výše zmíněné nedodržené realizace *e caduc* jsou považovány za fakultativní.

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
19	47,4 %	52,6 %

Tabulka č. 4 - *Dodržování e caduc v projevu Françoise Hollanda*

3.4 **Nicolas Sarkozy**

3.4.1 *Medailon Nicolase Sarkozyho*

Nicolas Sarkozy se narodil 28. ledna roku 1955 (49 let) v Paříži. Studoval práva na pařížské univerzitě Paris X Nanterre a na pařížském Institut d'Études Politiques. Roku 1987 začal pracovat jako advokát, nicméně současně také započal svoji politickou kariéru. Nicolas Sarkozy také několikrát zastával post ministra a to v letech 1993 – 1995 ministra financí, ministra vnitra v letech 2002 – 2004 a 2005 – 2007. Roku 2007 poráží v prezidentských volbách socialistickou kandidátku Ségolène Royalovou a s 53,06 % hlasů se stává novým prezidentem Francouzské republiky.

3.4.2 Union pour un mouvement populaire (Unie pro lidové hnutí)

3.4.2.1 *Historie strany*

Unie pro lidové hnutí (dále jen UMP) je francouzská pravicová strana, založená roku 2002. Prvním předsedou strany byl Alain Juppé. Roku 2004 ho nahrazuje Nicolas Sarkozy, který je následně roku 2007 zvolen francouzským prezidentem. O post prezidenta se uchází i pro následující volební období, nicméně 6. května 2012 prohrává ve druhém kole voleb se socialistickým kandidátem Françoisem Hollandem⁴⁸.

3.4.2.2 *Hodnoty strany*

Představitelé UMP chtěli navázat na systém Páté republiky, vytvořený Charlesem de Gaullem, nicméně od zcela gaullistických vizí později upustili. Cílem UMP je spojit jednak zájmy Francie a Evropy, a jednak vybudovat v Evropě silného protivníka vůči Spojeným státům americkým. Mezi své hodnoty UMP řadí svobodu, zodpovědnost, solidaritu, národ a Evropu⁴⁹.

3.4.3 Fonostylistická analýza projevu Nicolase Sarkozyho

3.4.3.1 *Liaison*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky dodržování liaison, viz kapitola 2.3.

V projevu Nicolase Sarkozyho najdeme dvanáct případů povinné či fakultativní liaison.

3.4.3.1.1 *Povinná liaison*

V sedmi následujících případech:

[lezepɔœ:v] mezi členem a podstatným jménem

[nuzavõazi] mezi zájmenem a slovesem

[nuzovœkõdui] mezi zájmenem a slovesem

[ozãfã] mezi předložkou a podstatným jménem

Ve všech zmíněných případech byla liaison dodržena.

⁴⁸ U-m-p.org. [online]. Dostupné z: <http://www.u-m-p.org/> [cit. 2014-07-28].

⁴⁹ Cepsr.com. [online]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=242>. [cit. 2014-07-28].

3.4.3.1.2 *Fakultativní liaison*

V následujících třech případech došlo k realizaci liaison:

[εtaε̃tuκnã] mezi slovesem a předložkou

[sε̃tãnetãfidɛl] mezi slovesem a zájmeným příslovcem

[lepɥzε̃kspozε] mezi adverbem a přídavným jménem

Ve dvou následujících případech nicméně fakultativní liaison nebyla dodržena:

[mɛlatə'ny] mezi spojkou a slovesem

Nejenže nebyla liaison v tomto případě dodržena, ale navíc došlo i k elizi (tedy vypuštění) samohlásky ε. Korektní výslovnost by byla následující: [mε(z)ɛlatə'ny]

[nuzavðazi] mezi pomocným a významovým slovesem

Získaná data jsou uvedena v následující tabulce:

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
5	60 %	40 %

Tabulka č. 5 - Liaison v projevu Nicolase Sarkozyho

3.4.3.2 *E caduc*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky výslovnosti e caduc, viz kapitola 2.4.

3.4.3.2.1 *Realizovaná výslovnost*

- S jednoslabičným *de* (celkem 8x), s jednoslabičným *je* (celkem 2x), v jednoslabičném *se* (2x), s jednoslabičným *que* (celkem 4x), ve spojení s určitým členem *le*, v záporce *ne*. Výslovnost ve spojení *que* a *de* považujeme za běžnou. Pro ilustraci uvádíme několik příkladů:

[kəslɥi] *que celui*

[dəmetʁɔpɔl] *de métropole*

[ʒəkʁwa] *je crois*

[səsɔ̃] *se sont*

[ləlaksism] *le laxisme*

[nəvãpa] *ne rend pas*

- V koncové slabice slova. Jedná se o fakultativní výslovnost.

[dutʁəmɛ:ʁ] ve slově *d'outre(-mer)*

[vɔtʁə] ve slově *votre*

[limɔbilismə] ve slově *l'immobilsme*

[dɛtʁə] ve slově *d'être*

- V první slabice rytmické skupiny. Jde také o fakultativní výslovnost.

[sɛʁa] ve slově *sera*

[təny] ve slově *tenu* (2x)

[dəvɔ̃] ve slově *devons* (2x)

[ʁɛfyzɛ] ve slově *refusez*

[səlɥi] ve slově *celui*

[bɛzwɛ̃] ve slově *besoin* (celkem 2x)

[ʁɛkɔny] ve slově *reconnu*

3.4.3.2.2 Nerealizovaná výslovnost

- v případě jednoslabičného *de*

[tsonistwa:ʁ] spojení *de son histoire*

[tsyʁmɔ̃tɛ] spojení *de surmonter*

V obou případech došlo k asimilaci znělosti, resp. k regresivní asimilaci (Dohalská a Schulzová, 2006: 139). Konsonanta *d* je ovlivněna sousední neznělou souhláskou *s*, takže přebírá její vlastnost znělosti a mění se tím na neznělé *t*.

- V koncové slabice slova. Jedná se o fakultativní výslovnost.

[kat] ve slově *quatre*

[pask] ve slově *parce que* (celkem 4x)

[dezast] ve slově *désastre*

[kapab] ve slově *capable*

K této tendenci se blíže vyjadřuje Dohalská a Schulzová (2006: 113): „i v kultivovanější výslovnosti se v současné francouzštině už delší dobu projevuje tendence dříve považovaná pouze za styl „negligé“. Mluvčí nevyslovuje na konci slova nejen *e caduc*, ale ani likvidu *r*, *l*, která mu předchází.“ Proto toto nedodržení *e caduc* nebudeme již déle uvádět v kapitole 3.6.1 (Chybovost).

[mɛ:tʁ] ve slově *maître*

[ləlaksism] ve slově *laxisme*

[ʁɑ̃dʁ] ve slově *rendre*

- Dvě po sobě jdoucí slabiky, druhé *e caduc* nevysloveno.

Ač běžně ve dvou po sobě jdoucích slabikách nevyslovujeme obě e caduc, tak tento případ budeme považovat za nerealizování fakultativní výslovnosti, protože v pečlivé francouzštině může dojít k realizaci e caduc i v několika po sobě jdoucích slabikách.

[kəslɥi] ve slově *celui*

- v případě zápornky *ne*

[ntʁavajpa] *ne travaille pas*

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
32	62,5 %	37,5 %

Tabulka č. 6 - Dodržování fakultativní výslovnosti e caduc v projevu Nicolase Sarkozyho

Povinná výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
16	75 %	25 %

Tabulka č. 7 - Povinná výslovnost e caduc v projevu Nicolase Sarkozyho

3.5 Marine Le Penová

3.5.1 Medailon Marine Le Penové

Marine Le Penová se narodila 5. srpna 1968 (45 let) v Neuilly-sur-Seine (region Ile-de-France). Je dcerou francouzského politika Jeana-Marie Le Pen, zakladatele Národní fronty (dále jen FN). Vystudovala práva a členkou FN se stala již v osmnácti letech, tedy roku 1986. V roce 2011 byla se 67, 65 % zvolena do čela FN, kde po čtyřiceti letech nahradila ve vedení svého otce.

3.5.2 Front national (Národní fronta)

3.5.2.1 Historie strany

Národní fronta je krajně pravicová strana, kterou roku 1972 založil Jean-Marie Le Pen. Výrazněji se prosadila již roku 1986, kdy v parlamentních volbách získala 9,8 % hlasů a 35 mandátů. Jean-Marie Le Pen následně několikrát kandidoval na post francouzského prezidenta, přičemž největšího úspěchu dosáhl roku 2002, kdy se díky 16,86 % hlasů probjoval spolu s Jacquem Chiracem do druhého kola. Ve druhém kole získal sice jen 17, 85 % hlasů, nicméně „postup extrémně pravicového protirežimního kandidáta [...] vyvolal šok.“ (Hloušek et al., 2005: 99) Od roku 2011 je FN pod vedením Marine Le Penové, dcery Jeana-

Marie Le Pen. Marine Le Penová roku 2012 kandidovala na post prezidenta republiky a s výsledkem 17,9 % se zařadila na celkové třetí místo za Nicolase Sarkozyho a pozdějšího vítěze Françoise Hollanda⁵⁰.

3.5.2.2 *Hodnoty strany*

FN se svým postojem řadí k nacionalistickým stranám. Její program je tedy charakteristický především vyzdvihováním národních hodnot a silnou opozicí vůči evropské integraci. FN mimo jiné požaduje nastolení suverenity, zrušení volebního práva pro příslušníky jiných států EU na území Francie, obnovení hraničních kontrol, znovuoobnovení tradiční francouzské měny, možnost regulace imigrační politiky. Cílem FN je proto silná a suverénní Francie, schopná kvalitní evropské spolupráce.⁵¹

3.5.3 Fonostylistická analýza projevu Marine Le Penové

3.5.3.1 *Liaison*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky dodržování liaison, viz kapitola 2.3.

V projevu Marine Le Penové najdeme patnáct případů, kdy je možno (nebo je třeba) realizovat liaison. Dále jeden případ, kdy k vázání sice došlo, ale jde o zakázanou liaison (tzv. liaison fautive). Jedná se o následující spojení:

3.5.3.1.1 *Povinná liaison*

A to v šesti následujících případech:

[moneleksjõ] mezi zájmenem a podstatným jménem

[legãdzãtãpɛi:z] mezi přídavným jménem a podstatným jménem

[lœzãmãsbenefis] mezi zájmenem a podstatným jménem

[lezãtãt] mezi členem a podstatným jménem

[lezãdi:v] mezi členem a podstatným jménem

[zãn(ə)vuzabãdɔn(ə)œ] mezi zájmenem a podstatným jménem

Ve všech případech byla liaison dodržena.

⁵⁰ Interieur.gouv.fr. [online]. Dostupné z: [http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les_resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/\(path\)/PR2012/FE.html](http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les_resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/(path)/PR2012/FE.html)[cit. 2014-07-28].

⁵¹ Cepsr.com. [online]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=242>. [cit. 2014-07-28].

3.5.3.1.2 *Fakultativní liaison*

V následujících šesti případech byla liaison dodržena.

[ilfotynbes] mezi slovesem a neurčitým členem

[nepazyɲfatalite] mezi adverbiem a neurčitým členem

[petɔljɛzɛgazje] mezi podstatným jménem v plurálu a spojkou *et*

[ɤadaɤzotɔmatik] mezi podstatným a přídavným jménem v plurálu

[kidwawtɛtɤ(ə)] mezi pomocným slovesem a významovým slovesem

[ɤ(ə)sɥizɥnfam] mezi slovesem a neurčitým členem

V následujících třech případech k vázání nedošlo.

[m(ə)zyɤimedjat] mezi podstatným a přídavným jménem v plurálu

[jɛɛfa] mezi podstatným jménem v plurálu a spojkou *et*

[lem(ə)zyɤyɤɤt] mezi podstatným a přídavným jménem v plurálu

Tyto tři případy najdeme jak na začátku projevu, tak na jeho konci.

3.5.3.1.3 *Zakázaná liaison*

[lɔfɤetaekiã] mezi podstatným a přídavným jménem v singuláru

Ve výše uvedeném případě⁵² by podle Léona (1978: 125) k vázání dojít nemělo. Jedná se tudíž o chybnou realizaci vázání.

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
9	66,7 %	33,3 %

Tabulka č. 8 - Fakultativní liaison v projevu Marine Le Penové

Povinná výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
7	85,7 %	14,3 %

Tabulka č. 9 – Povinná liaison v projevu Marine Le Penové

3.5.3.2 *E caduc*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky výslovnosti *e caduc*, viz kapitola 5.2.

⁵² Tedy mezi podstatným jménem a přídavným jménem v singuláru, přičemž podstatné jméno stojí před přídavným jménem.

3.5.3.2.1 Realizovaná výslovnost

- V jednoslabičném spojení *de* (celkem 11x). Jedná se o běžné dodržování výslovnosti *e caduc*. Pro ilustraci uvádíme následující příklady:

[dələksplɔzjɔ̃] *de l'explosion*

- V jednoslabičném spojení *je* (celkem 7x). Toto spojení považujeme za fakultativní realizaci *e caduc*. Například:

[ʒəpɔzɔ:z] *je propose*

[ʒəmetʁe] *je mettrai*

[ʒənvuzabɑ̃dɔnɛʁe] *je nous vous abandonnerai*

- V jednoslabičném spojení *ne*. Jedná se o fakultativní realizaci *e caduc*.

[kinəkʁɛ̃pa] *qui ne craint pas*

- V jednoslabičném spojení *le* (celkem 7x). V tomto spojení se jedná a fakultativní výslovnost. Například:

[vuləsavə] *vous le savez*

[ləpʁezidɑ̃] *le président*

[ləpuvwaʒ] *le pouvoir*

- V koncové slabice slově. Jedná se o fakultativní výslovnost.

[vɔtʁəpɔʁtɛfœj] *votre portefeuille*

[lataksə] *la taxe*

[litʁə] *litre*

[lakastə] *la caste*

[laʁevoltə] *la révolte*

[libʁə] *libre*

[ɛlkaptə] *elles captent*

[kɔ̃tʁə] *contre*

[kidwɑ̃vtɛtʁə] *qui doivent être*

[ilsɛʁvə] *ils servent*

- V pozici po dvou souhláskách. Jedná se o běžnou výslovnost.

[pɔʁtɛfœj] *portefeuille*

[ɑ̃tʁəpʁi:z] *entreprise*

- V první slabice slova. Jde také o fakultativní výslovnost.

[mɛzyʒ] *mesures* (celkem 2x)

[pɛzɛ] *peser*

[ʁɛpʁezɑ̃t] *représente*

- Před h aspiré. E caduc musí být dodrženo.

[ləɔl'dœp] *le hold-up*

3.5.3.2.2 Nerealizovaná výslovnost

- Uprostřed slova. Jedná se o fakultativní dodržování.

[ʒɛ̃pozœ] *j'imposerai*

[kɔ̃tʁolœ] *contrôlera* (celkem 2x)

[ʒœlytœ] *je lutterai*

- V jednoslabičných spojeních *ne, le*. Také se jedná o fakultativní dodržení.

[vulsœ] *vous le savez*

[ʒœnvuzabɑ̃dɔnœ] *je ne vous abandonnerai*

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
35	82,9 %	17,1 %

Tabulka č. 10 - Dodržování fakultativní výslovnosti e caduc v projevu Marine Le Penové

3.6 Jean-Luc Mélenchon

3.6.1 Medailon Jeana-Luca Mélenchona

Jean-Luc Mélenchon se narodil 19. srpna 1951 v Tangier v Maroku. Do Francie se rodina odstěhovala, když bylo Jean-Lucovi 11 let. Na univerzitě Franche-Comté vystudoval filosofii a následně se před vstupem do politiky věnoval učitelské dráze. Nejdříve byl členem PS a za tuto stranu byl dokonce ve vládě Lionela Jospina ministrem školství. Od roku 2008 je předsedou Parti de gauche, v prezidentských volbách 2012 pak kandidoval za širokou koalici krajně levicových stran Front de gauche (Frangoul, 2012).

3.6.2 Front de gauche (Levá fronta)

3.6.2.1 Historie strany

Levá fronta se zformovala před volbami do evropského parlamentu v roce 2009. Iniciátorem vzniku byl právě Jean-Luc Mélenchon, který se po odchodu z PS snažil zformovat krajně levicové strany. Fronta je seskupením řady menších stran včetně Parti communiste français (Komunistické strany Francie) či Melanchonovy domovské Parti de gauche. Právě široká koalice umožnila získání čtvrté pozice v prezidentských volbách v roce

2012 – Melanchonovi dalo svůj hlas 11, 1 % voličů. Takto silná pozice krajně levicového kandidáta byla jedním z velkých překvapením těchto voleb (de Boissieu, 2012).

3.6.2.2 *Hodnoty strany*

Jednoznačně přiřadit FG ke konkrétnímu politickému proudu není jednoduché – jde o širokou koalici levicových stran s pestrým ideologickým směřováním. Názorové spektrum zahrnuje komunistické myšlenky, eko-socialismus, důraz na feminismus a euroskepticismus aj. Byť Melanchon odmítá nálepkou krajně levicové fronty, v mnoha aspektech jde vysledovat antisystémovou (antiliberalní a antikapitalistickou) rétoriku (de Boissieu, 2012).

3.6.3 Fonostylistická analýza projevu Jeana-Luca Mélanchona

3.6.3.1 *Liaison*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky dodržování liaison, viz kapitola 2.3.

V projevu J. L. Mélanchona najdeme dvacet osm případů fakultativních nebo povinných liaison.

3.6.3.1.1 *Povinná liaison*

[notʁɛ̃tɛlizã:s] mezi zájmenem a podstatným jménem

[kãtõdwa] mezi adverbem *quand* a zájmenem

[lezãfã] mezi určitým členem a podstatným jménem

[sezõm] mezi determinantem a podstatným jménem

[ãõβεʁ] mezi předložkou a podstatným jménem

[dezãfã] mezi členem a podstatným jménem

[avekø] mezi předložkou a zájmenem

[dizã] mezi číslovkou a podstatným jménem

[enãplwa] mezi členem a podstatným jménem

[pøtɛtʁ(ə)] ustálené slovní spojení

[rezijnerɛtõ] mezi slovesem a zájmenem v inverzi

[tʁãtã] mezi číslovkou a podstatným jménem

[dezaksjõnɛ:g] mezi členem a podstatným jménem

[pakã] mezi zájmenem a podstatným jménem

[demonelɛksjõ] mezi zájmenem a podstatným jménem

[ynõgmãtasjõ] mezi členem a podstatným jménem

- [døzøko] mezi číslovkou a podstatným jménem
- [ləlibekɔnuzɛksplik] mezi zájmenem a podstatným jménem
- [ilnuzɛksplik] mezi zájmenem a podstatným jménem

3.6.3.1.2 *Fakultativní liaison*

- Realizovaná liaison:

- [vwajðzosi] mezi slovesem a adverbem
- [s(ə)sinɛpazɪnfatalite] mezi adverbem a podstatným jménem

- Nerealizovaná liaison:

- [ðn(ə)pøplyale] mezi adverbem a slovesem
- [sezɔm(z)ɔbliʒe] mezi podstatným a přídavným jménem v plurálu
- [ɔkypealo] mezi slovesem v infinitivu a adverbem
- [tʁuveɛn] mezi slovesem v infinitivu a členem
- [s(ə)laʁ(ə)pʁɛzãynogmãtasjð] mezi slovesem a členem

- [kɔmãalɔʁ] mezi dvěma adverbii

- Speciální případ:

- [paʁʔœʁ] mezi předložkou a podstatným jménem

V tomto případě nebyla liaison vědomě dodržena a to z důvodu snahy a naznačení identity slova. Jedná se tedy spíše o znak pečlivosti nežli chybného vyhodnocení vázání.

Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
8	25 %	75 %

Tabulka č. 11 - Fakultativní liaison v projevu Jeana-Luca Mélanchona

3.6.3.2 *E caduc*

Struktura této kapitoly vychází z teoretického vymezení problematiky výslovnosti e caduc, viz kapitola 2.4.

3.6.3.2.1 *Realizovaná výslovnost*

- Ve spojení s jednoslabičným *de* (celkem 10x), *que* (celkem 3x). Jedná se o oběžnou výslovnost.

[dəriʃɛs] *de richesse*

[kənuləfɛzjð] *que nous le faisons*

- Ve spojení s jednoslabičným *le* (celkem 7x)

[ləpeji] *le pays*

[lɔtʁɔtwaːʒ] *le trottoir*

- Ve spojení s jednoslabičným *ne* (celkem 2x). Jedná se o fakultativní výslovnost.

[silɔ̃nəpuvɛpa] *si l'on ne pouvait pas*

- Ve spojení s jednoslabičným *se* (celkem 3x). Jedná se o fakultativní výslovnost.

[səseɲe] *se saigner*

- V koncové slabice slova. Jde o fakultativní výslovnost.

[katʁə] *quatre*

- Uprostřed slova. Jedná se také o fakultativní výslovnost.

[dijɛmɑ̃] *dignement*

- V první slabice slova (celkem 6x). Jde o fakultativní výslovnost.

[ʁɛfy] *refus*

[ʁɛpʁɛzɑ̃t] *représente*

- Po dvou konsonantech. Jedná se o běžnou výslovnost.

[otʁəmɑ̃] *autrement*

[zɔpɔʁtɛʁe] *je porterai*

- V několika po sobě jdoucích slabikách.

[sədɑ̃mɑ̃de] *se demander*

[dəsəkɛpʁɔdui] *de ce qui est produit*

[kənulɛfɛzjɔ̃] *que nous le faisons*

J. L. Mélanchon vyslovuje všechny *e caduc* i v několika po sobě jdoucích slabikách. Tento jev je zajímavý tím, že v běžné francouzštině se realizují buď všechny liché nebo všechny sudé *e caduc*. Naopak realizace všech po sobě jdoucích *e caduc* je charakteristická spíše pro pečlivou výslovnost (Dohalská a Schulzová, 2006: 114).

3.6.3.2.2 *Nerealizovaná výslovnost*

- V koncové slabice slova. Jedná se o fakultativní výslovnost.

[dəpovʁ] *des pauvres*

[pøtɛtʁ] *peut-être*

[vivʁ] *vivre*

[sɛ̃pl] *simple*

[stabl] *stable*

[diʁɛkt] *direct*

[notʁɛpeji] *notre pays*

[katʁ] *quatre*

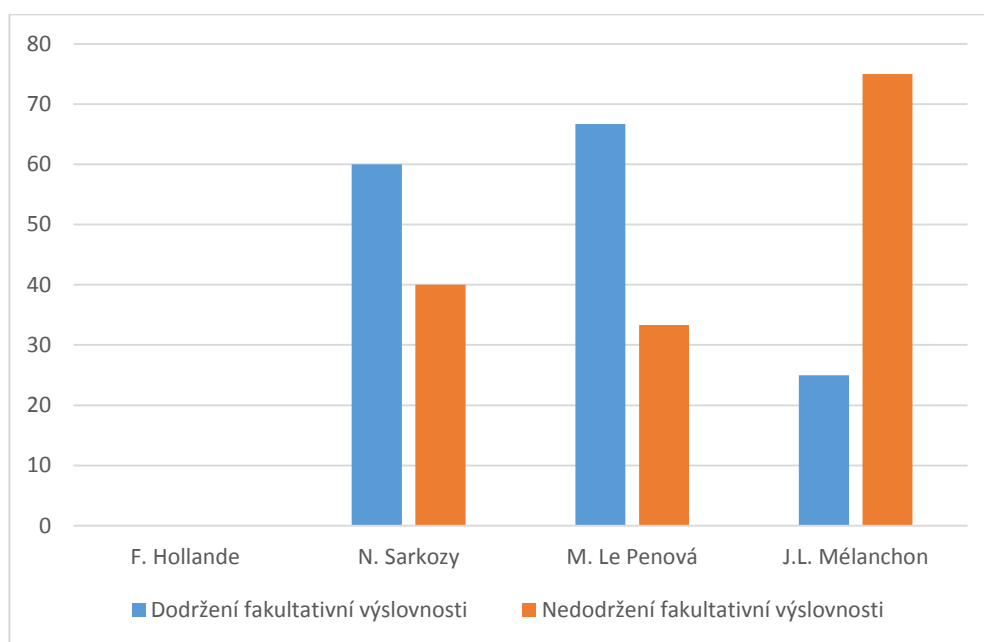
Fakultativní výslovnost - celkem	Dodržená výslovnost	Nedodržená výslovnost
28	71,4 %	28,6 %

Tabulka č. 12 - Dodržování fakultativní výslovnosti *e caduc* v projevu Jeana-Luca Mélanchona

3.7 Souhrnné srovnání kandidátů

V této kapitole navzájem porovnáme všechny čtyři kandidáty. Vzájemná komparace nám umožní pochopit rozvrstvení kandidátů z hlediska jejich mluvního stylu, resp. úrovně jejich mluvené francouzštiny.

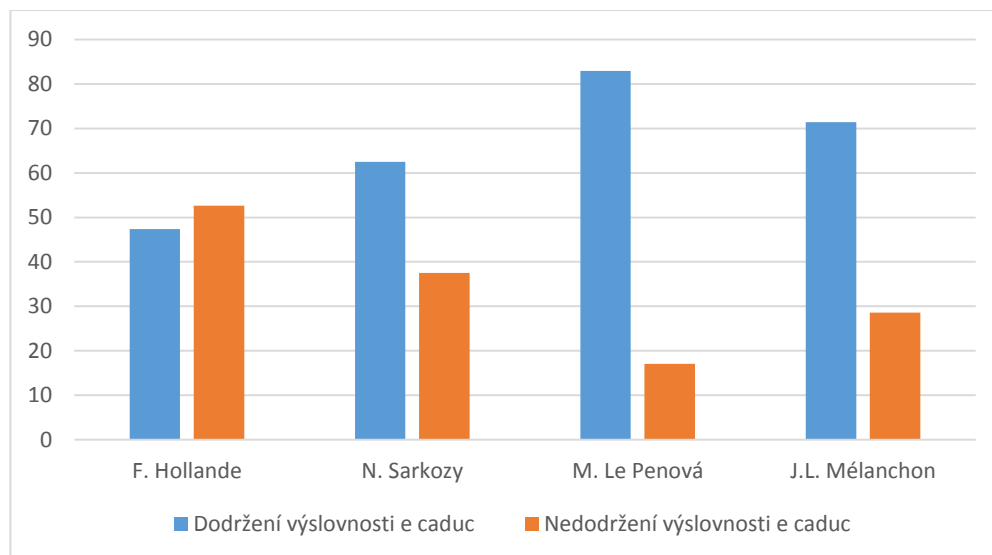
3.7.1 Liaison – fakultativní vázání

Graf č. 3 - Liaison u všech kandidátů

Z výše uvedených dat vyplývá, že nejpečlivěji dodržuje liaison Marine Le Penová - 66,7 %. Nicolas Sarkozy realizoval 60 % fakultativních liaison, kdežto Jean-Luc Mélanchon pouze 25 %. F. Hollanda z důvodů uvedených v kapitole 3.3.3.1 neuvádíme.

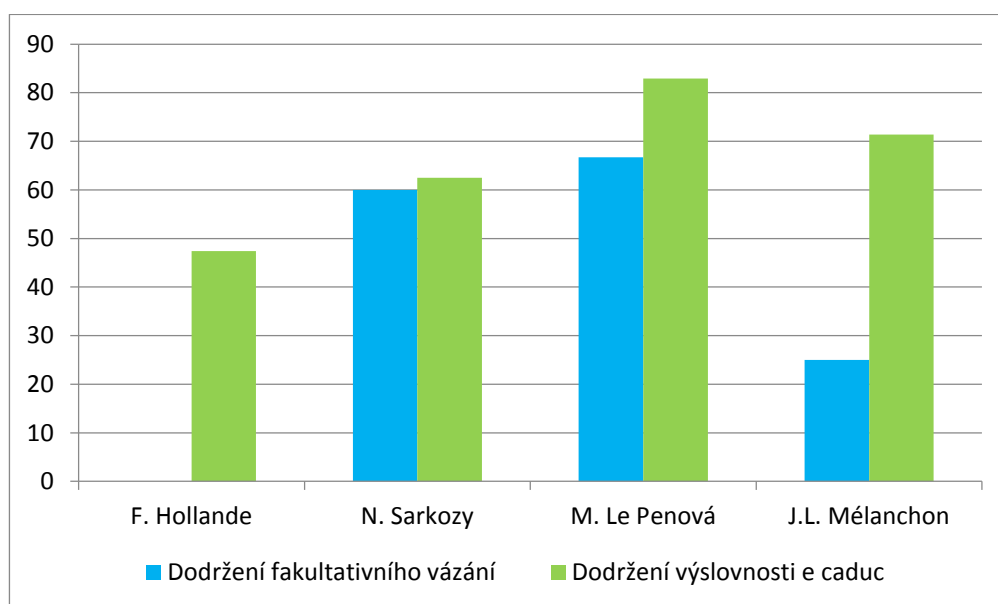
3.7.2 E caduc – fakultativní realizace

Graf č. 4 – E caduc u všech kandidátů

Z výše uvedených dat je zřejmé, že nejvíce fakultativních e caduc realizuje Marine Le Penová – 82,9 %. Vysoké procento také zaznamenal Jean-Luc Mélanchon – 71,4 %. Nicolas Sarkozy dodržel 62,5 % a F. Hollande nejméně, tedy 47,4 %.

3.7.3 E caduc a liaison

Graf č. 5 – Liaison a e caduc u všech kandidátů

Při porovnání obou fonostylistických ukazatelů mluvního stylu vidíme, že nejpečlivější výslovnost dodržuje Marine Le Penová. V jejím projevu bylo ve většině případů dodrženo jak vázání (a to i v méně obvyklých pozicích), tak e caduc.

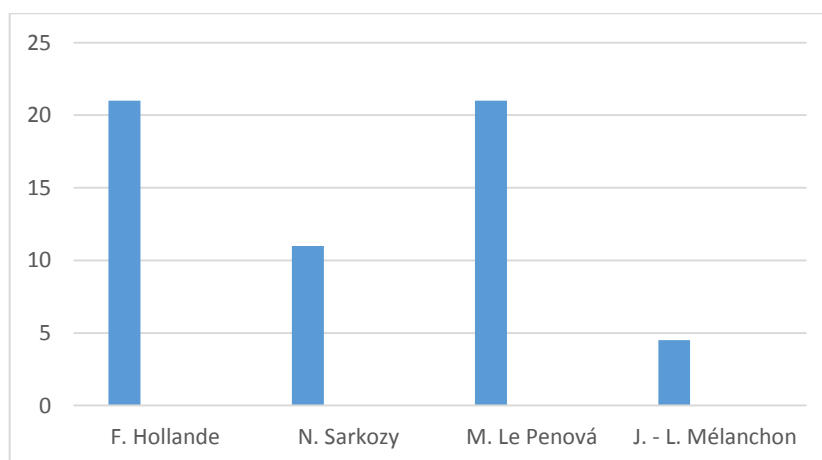
Velmi vyvážený podíl mezi realizací e caduc a fakultativního vázání najdeme také v projevu Nicolase Sarkozy.

Zajímavým jevem je ovšem míra realizace e caduc a liaison u Jeana-Luca Mélanchona. Vidíme, že nepovinně váže jen z 25 %, kdežto fakultativní e caduc dodržuje ze 71, 4 % (tedy nejvíce po Marine Le Penové). Tento jev by mohl být zapříčiněn geografickým původem J. L. Mélanchona. Jako jediný z kandidátů se narodil mimo Francii, konkrétně v Maroku, kde žil až do svých jedenácti let. Lze spekulovat, zda marocká francouzština není ovlivněna výslovností blízké jižní Francie, neboť „e caduc se vyslovuje mnohem častěji [...] na jihu Francie [...]“ (Dohalská a Schulzová, 2006: 110)

Z projevu Françoise Hollanda jsme z důvodů uvedených v kapitole 3.3.3.1 museli vypustit míru dodržování fakultativních liaison. E caduc dodržoval François Hollande pouze ze 47, 4 %, tedy nejméně ze všech kandidátů. Lze proto usuzovat, že v případě možnosti fakultativního vázání by míra dodržování byla, v porovnání s ostatními kandidáty, menší.

3.7.4 Accent d'insistance

Jak jsme již uváděli v bodě 2.5.2.2, francouzština má vedle pravidelného přízvuku ještě druhý fakultativní přízvuk, který slouží k zvýraznění podstatného slova v promluvě. V projevech všech kandidátů je možné najít tento typ přízvuku a to v následující míře:

Graf č. 6 – Uplatnění accent d'insistance

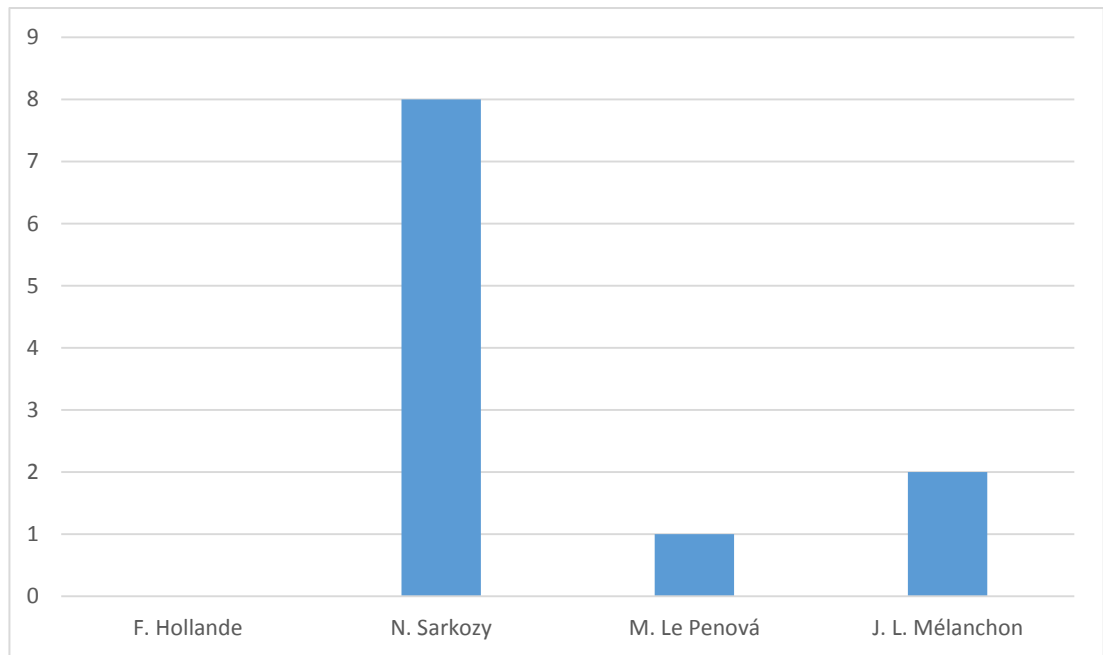
Podle Léona (1971: 68) se accent d'insistance objevuje v obecné francouzštině. Na tento fakt upozorňují i Dohalská a Schulzová (2006: 65). Dohalská a Schulzová ovšem také konstatují (2006: 203), že "accent d'insistance zasahuje naopak spontánně v některých typech projevu již většinu plnovýznamových slov." Na základě analyzovaných dat se přikloníme k druhé variantě, neboť v pečlivé promluvě Marine Le Penové jsme, spolu s Françoisem Hollandem, zaznamenali nejvyšší počet accent d'insistance. Právě pro Françoise Hollanda je typický jev, ke kterému se Dohalská a Schulzová také blíže vyjadřují (2006: 203): „jako nejvýraznější bývají často uváděny projevy rozhlasových a televizních komentátorů a redaktorů i účastníků různých diskuzí, kteří přízvukují téměř všechny první slabiky.“ Důvodem takového jednání je podle Carton (citováno v Dohalská a Schulzová, 2006: 203) „překotný způsob a tempo současného moderního života.“ Naopak v projevu Nicolase Sarkozyho, který nejvíce chybí (viz kapitola 3.6.5) je počet accent d'insistance nejnižší.

Závěrem lze konstatovat, že accent d'insistance se stává dynamickým a stále se více prosazujícím prvkem v současné mluvené francouzštině.

3.7.5 Chybovost v projevech

Na základě následujícího grafu lze pozorovat míru chybovosti v projevu jednotlivých kandidátů. Je třeba si však uvědomit, že se nejedná o závažné chyby, které by mohly způsobit nesrozumitelnost projevu nebo dokonce změnu smyslu výpovědi, jedná se pouze o drobné fonetické chyby, zapříčiněné menší mírou autokontroly. Jednalo se zejména o následující jevy:

- a) Realizace zakázané liaison
- b) Elipsa některých hlásek
- c) Asimilace znělosti
- d) Asimilace nosovosti

Graf č. 7 – Chybovost u všech kandidátů

Z tabulky lze pozorovat, že nejvíc chyb bylo zaznamenáno v projevu Nicolase Sarkozyho. Jednalo se zejména o:

- a) Asimilaci nosovosti ([pãñã] místo [pãďã])
- b) Asimilaci znělosti ([tɕyɣmõte] místo [dɕɕyɣmõte])
- c) Elizi hlásek ([mɛlatø'ny] místo [mɛ(z)ɕlatøny])

Chyby lze přisuzovat více uvolněnému mluvnímu stylu.

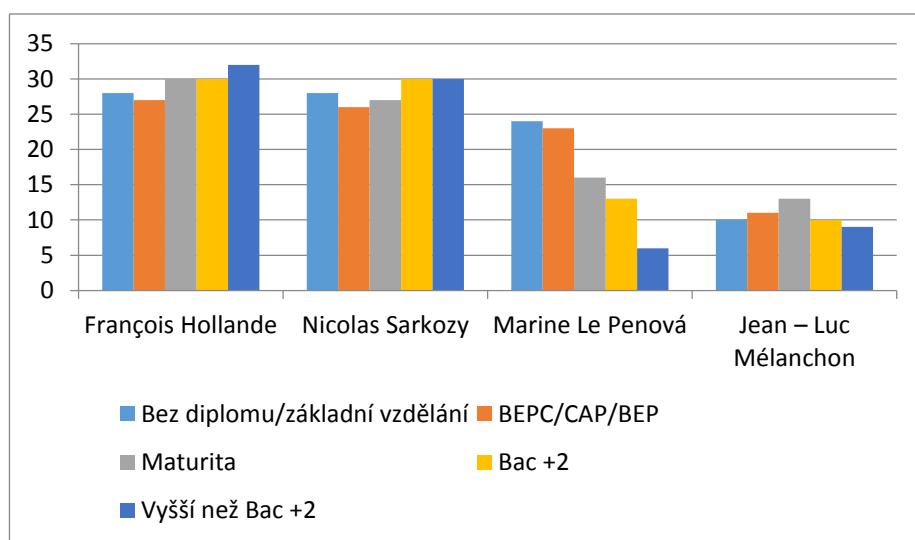
V projevu Marine Le Penové byla zaznamenána pouze jedna chyba a to realizace zakázané liaison ([lɔfɕɛtɛ'ʁiã] místo [lɔfɕɛɛ'ʁiã]). Marine Le Penová dodržuje většinu i méně obvyklých vázání (např. mezi podstatným jménem v plurálu a následnou spojkou *et*), chybu lze proto považovat za hyperkorektnost, tedy za „tvar vytvořený z přehnané snahy o jazykovou správnost a jen domněle správný.“ (SSJČ, 1960, citováno v Sgall, 2006: 21).

V projevu Jeana-Luca Mélanchona se vyskytuje několik chyb, které jsou, podobně jako u Nicolase Sarkozyho, způsobené celkovým uvolněnějším mluvním stylem (například [ija] místo [ilya]).

V projevu Françoise Hollanda jsme nenašli žádnou z výše zmiňovaných chyb. V jeho projevu se sice nevyskytují žádné výrazné prvky stylu *recherché*, na druhou stranu François Hollande v běžné výslovnosti nechybuje.

4 ZÁVĚR

V této práci jsme provedli fonetickou analýzu politického diskurzu na příkladu čtyř nejúspěšnějších kandidátů francouzských prezidentských voleb 2012. Cílem studie bylo zjistit, zda má voličská základna nějaký vliv na výslednou formu kandidátského projevu, resp. zda je promluva vědomě přizpůsobována cílové skupině voličů. Vycházeli jsme ze sociologického průzkumu deníku *Direct Matin*. Na základě výzkumu veřejného mínění byl vytvořen profil voličů jednotlivých volených kandidátů. Použili jsme profil voličů sestavený podle míry jejich dosaženého stupně vzdělání (viz graf č. 1) a porovnali jej s mluvním stylem kandidátů.

Graf č. 1 - Rozložení voličů podle míry jejich vzdělání

Na základě analýzy dodržování fakultativních vázání, e caduc a celkové pečlivé výslovnosti jsme došli k následujícím výsledkům:

- Nejvíce fakultativních liaison a e caduc dodržela Marine Le Penová. Vzhledem k tomu, že tyto dva elementy realizovala i v méně obvyklých pozicích, je možno pozorovat snahu o co nejpřesnější a nejzřetelnější artikulaci. Zároveň se v projevu, kromě jedné zakázané liaison, nevyskytla žádná chyba. Mluvní styl Marine Le Penové je proto velmi pečlivý, blízký stylu *recherché*. Ze čtyř studovaných projevů je výslovnost Marine Le Penové nejkultivovanější.
- Nicolas Sarkozy dodržel, v porovnání se třemi zbývajícími kandidáty, poměrně vysoké procento fakultativních vázání a e caduc. Na druhou stranu jeho projev také vykázal nejvyšší míru chybovosti. Tento jev by bylo možné vysvětlit tím, že Nicolas

Sarkozy sice podvědomě dodržuje fakultativní vázání a e caduc, ale na druhou stranu už tolik nedbá na pečlivou výslovnost jednotlivých fonémů.

c) V projevu Jeana-Luca Mélanchona lze pozorovat nevyváženost mezi nízkou mírou realizace vázání a naopak vysokým procentem dodržování e caduc.

d) Výsledek Françoise Hollanda je zkreslen tím, že v jeho projevu nenajdeme jediný případ fakultativní liaison. Míra dodržování e caduc je sice nejmenší, na druhou stranu jsme v jeho projevu, na rozdíl od ostatních kandidátů, nenašli žádnou chybu.

Původním předpokladem bylo:

- a) Mluvní styl Françoise Hollanda je blízký stylu standard s prvky stylu recherché
- b) Mluvní styl Nicolase Sarkozyho je blízký stylu standard s prvky stylu recherché
- c) Mluvní styl Marine Le Penové je standardní bez prvků stylu recherché
- d) Mluvní styl Jeana-Luca Mélanchona je standardní bez prvků stylu recherché

Ani jedna z hypotéz nebyla beze zbytku potvrzena. Jak François Hollande, tak Nicolas Sarkozy se drží standardního stylu, byť nejvíce jejich voličů vzešlo z prostředí s vyšším stupněm vzdělání. Velkým překvapením je projev Marine Le Penové. Nejenže se nepotvrdil původní předpoklad, ale výsledek je navíc zcela opačný. Projev Marine Le Penové je vysoce recherché, ač byla volena lidmi s nejnižším stupněm vzděláním. Nelze proto plně určit, zda její projev byl přizpůsoben cílové skupině voličů. Nabízí se však i alternativní vysvětlení. Vzhledem k předpokládanému důrazu FN na vlastenectví se Marine Le Penová mohla uchýlit k vyššímu stylu mluvené francouzštiny. Tento styl sice její voliči nepoužívají, nicméně ho oceňují jako znak francouzské suverenity. Potvrzení či vyvrácení této hypotézy by však muselo být předmětem dalšího výzkumu. V projevu Jeana-Luca Melanchona je zřetelná nerovnováha mezi mírou dodržování liaison a e caduc, takže jeho styl je obtížné zařadit. V projevu se prolínají prvky vyššího stylu s nižším. Jeho projev nemusí být ovlivněn snahou oslovit konkrétní skupiny voličů, ale může jít o důsledek odlišného geografického původu. I tato hypotéza by však musela být dále zkoumána.

Tato práce představuje příspěvek do dosud málo zkoumané oblasti fonetické analýzy politických projevů. Být se původní hypotézy nepotvrdily, na fonetické úrovni se zkoumané projevy výrazně lišily. Zkoumání těchto rozdílů může být proto vysoce relevantní a je zde velký prostor pro další výzkum.

5 RÉSUMÉ

Résumé č. 1 – čeština

Tato práce je fonetickou analýzou politického diskurzu na příkladu čtyř neúspěšnějších kandidátů prvního kola francouzských prezidentských voleb 2012. Cílem práce bylo zjistit, zda je fonetická složka projevu vědomě přizpůsobována voličům. Těžištěm práce bylo srovnání mluvního stylu jednotlivých kandidátů s profilem jejich cílových voličů. Mluvní styl kandidáta byl určen na základě poslechu jeho oficiálního předvolebního spotu, profil voličů byl vytvořen díky průzkumu veřejného mínění deníku Direct Matin.

Předpokladem bylo, že Nicolas Sarkozy a François Hollande budou mít blíže ke stylu *recherché*, kdežto Marine Le Penová a Jean-Luc Mélanchon budou spíše inklinovat ke středové, tj. standardní výslovnosti bez prvků stylu *recherché*.

Jako relevantní ukazatel mluvního stylu jsme jednak vybrali míru realizace fakultativních *liaison* a *e caduc*, jednak jsme posuzovali celkové dodržování pečlivé a zřetelné výslovnosti.

Výsledky analýz byly překvapující. Hypotézy byly z velké části vyvráceny, navíc mluvní styl některých kandidátů zaujímal zcela opačný pól, než jsme předpokládali. Ač nejvíce voličů Marine Le Penové bylo mezi lidmi s nižším vzděláním, tak právě Marine Le Penová nejvíce dodržovala fakultativní prvky výslovnosti a celkově nejvíce dbala na pečlivou artikulaci. Za možné vysvětlení tohoto jevu jsme lze považovat důraz na nacionalistické smýšlení. Na druhou stranu, projev Nicolase Sarkozyho vykazoval nejvyšší procento chybovosti, ač voliči Nicolase Sarkozyho dosáhli vyššího vzdělání. François Hollande byl také volen nejvíce lidmi s vyšším vzděláním, přesto v jeho projevu nenajdeme výraznější prvky stylu *recherché*. U Jeana-Luca Mélanchona byla zaznamenána značná nerovnováha mezi mírou realizace *liaison* a *e caduc*, za možné vysvětlení lze považovat jeho odlišný geografický původ,

Závěrem z výzkumu plyne, že fonetická stránka projevu nehraje při oslovování konkrétních společenských vrstev příliš důležitou roli.

Résumé 2 – en français

Ce travail est une analyse phonétique du discours politique sur l'exemple de quatre candidats les plus votés au premier tour de l'élection présidentielle française de 2012. L'objectif était de dire si le niveau phonétique du discours est consciemment adapté aux électeurs. Nous avons comparé le style de parole des candidats avec un profil de leurs électeurs potentiels. La façon de parler d'un candidat a été déterminée par l'écoute de leurs clips officiels. Le profil des électeurs a été fait grâce à un sondage d'opinion, réalisé par le journal de Direct Matin.

L'hypothèse était que Nicolas Sarkozy et François Hollande étaient plus proches du style recherché, tandis que Marine Le Pen et Jean-Luc Mélançon était plus proches du style standard.

Etant donné que la liaison facultative et la réalisation des e caducs facultatifs montrent bien le niveau de parole, nous avons avant tout analysé ces deux traits phonétiques. Puis nous avons observé la clarté globale et la prononciation soignée.

Les résultats obtenus ont été surprenants. Les hypothèses ont été largement réfutées. Bien que Marine Le Pen a été élu parmi les gens moins éduqués, son niveau de réalisation phonétique a été enfin le plus soutenu. D'autre part, le discours de Nicolas Sarkozy a montré le plus fort pourcentage d'erreurs, même si les électeurs de Nicolas Sarkozy avaient un enseignement supérieur. François Hollande a eu un succès parmi les plus scolarisés, cependant nous ne trouvons pas de traits soutenus dans son discours. Nous avons observé un déséquilibre chez Jean-Luc Mélançon, ce phénomène peut consister dans son origine étrangère.

Pour conclure, nous pouvons constater que le niveau phonétique d'un discours ne joue pas un rôle trop important pour captiver l'attention des électeurs.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Bardiaux, A. (2009). *Comment parlent les hommes politiques*. Recherches en communication. 32, 207-223.
- Béchade, H. D. (1992). *Phonétique et morphologie du français moderne et contemporain*. Paris: Presses universitaires de France.
- Benveniste, E. (1974). *Problèmes de linguistique générale: II*. Paris: Gallimard.
- Boissieu, L. (2012). *Le Front de Gauche est-il d'extrême gauche?* In *ipolitique.fr*. [cit. 2014-07-28]. Dostupné z: http://kcj12.upol.cz/konference2012/citace_APA.pdf.
- Boudeau, R., Caplin, D., & Casari, G., Lucas, L., Ghiglione, R. (1989). *Je vous ai compris ou l'analyse des discours politiques*. Paris: Armand Colin.
- *Cepsr.com*. [online]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=242>. [cit. 2014-07-28].
- Detey, S. et al. (2010). *Les variétés du français parlé dans l'espace francophone*, Paris: éditions Ophrys.
- *Direct Matin* (2012). *Élections présidentielles 2012 sondage jour du vote premier tour*. [online]. Dostupné z: <http://www.csa.eu/multimedia/data/sondages/data2012/opi20120422-sondage-jour-du-vote-premier-tour-election-presidentielle-2012-raisons-du-choix-et-profil-des-electorats.pdf>.
- Dohalská, M., & Schulzová, O. (2008). *Fonetika francouzštiny*. Praha: Karolinum.
- Fagyal, Z., & Morel, M.-A. (1996). *Phonostylistique : étude du style dans la parole*. L'Information Grammaticale, 70, 16-20.
- Fónagy, I. (1989). *Le français change de visage?* (1989). *Revue Romane*. 24, 225-253.
- Fouché, P. (1969). *Traité de prononciation française*. Paris: Éditions Klincksieck.

- Frangeul, F. (2012). *Le CV de Jean-Luc Mélanchon* [online]. In Europe1.fr. [cit. 2014-07-28]. Dostupné z: <http://www.europe1.fr/Presidentielle-2012/Le-CV-de-Jean-Luc-Melenchon-951161/>.
- Hendrich, J., Tláškal, J., & Radina, O. (2001). *Francouzská mluvnice*. Plzeň: Fraus.
- Hloušek, V., Chytilík, R., & Kopeček, L., Strmiska, M. (2005). *Politické strany moderní Evropy. Praha: Portál*.
- Chilton, P. (2003). *Analysing political Discourse: Theory and Practise*. London: Routledge.
- *Interieur.gouv.fr*. [online]. Dostupné z: [http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/\(path\)/PR2012/FE.html](http://www.interieur.gouv.fr/Elections/Les-resultats/Presidentielles/elecresult__PR2012/(path)/PR2012/FE.html). [cit. 2014-07-28].
- Lamizet, B. (2011): *Le langage politique*, Paris: Ellipses Edition Marketing S.A.
- Léon, P. R. (2007). *Phonétisme et prononciations du français* (Vol. 5). Paris: Armand Colin.
- Léon, P. R. (1978). *Prononciation du français standard: Aide-mémoire d'orthoépie*. Paris: Didier.
- Léon, P. R., & Léon, M. (1971). *Introduction à la phonétique corrective à l'usage des professeurs de français à l'étranger*. Paris: Hachette.
- Miller, D. (2003). *Blackwellova encyklopedie politického myšlení*. Brno: Barrister & Principal.
- Orechionni, C. Q., & Mouillaud, M. (1984): *Le discours politique*, Presses Universitaires de Lyon.
- *Parties-and-elections*. [online]. Dostupné z: <http://www.parties-and-elections.eu/france.html>. [cit. 2014-07-28].
- *Parti-socialiste.fr* [online]. Dostupné z: <http://www.parti-socialiste.fr/le-ps> [cit. 2014-07-28].
- *Présidentielles: dix clips, dix styles* [online]. Dostupné z: http://www.francetvinfo.fr/france/presidentielle-les-clips-des-dix-candidats_81803.html [cit. 2014-07-28].

- Riegel, M., Pellat, J.-C., & Rioul, R. (2004). *Grammaire methodique du francais*. Paris: Quadrigue/PUF.
- Rigault, A. (1971). *La grammaire du français parlé*. Paris: Hachette.
- Sgall, P. (2006). *Poznámka k pojmu hyperkorektnost*. *Naše řeč*. 89, 21-25.
- *U-m-p.org*. [online]. Dostupné z: <http://www.u-m-p.org/> [cit. 2014-07-28].

7 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Přepis – François Hollande

Chaque nation a une âme. L'âme de la France, c'est l'égalité. C'est pour l'égalité que la France a fait sa Révolution et a aboli les privilèges dans la nuit du 4 août 1789. C'est pour l'égalité que la Troisième République a instauré l'école obligatoire et l'impôt sur le revenu. C'est pour l'égalité que le Front populaire a ouvert en XXX. C'est pour l'égalité que le gouvernement du général de Gaulle a institué la Sécurité sociale en 1945. C'est pour l'égalité que François Mitterand a été élu en 1981. C'est pour l'égalité que nous avons fait avec Lionel Jospin, la couverture maladie universelle. L'enjeu de cette campagne, c'est la France. Une France du travail, du mérite, de l'effort, de l'initiative, de l'entreprise, de la diversité. Une France de la sécurité pour tous. Une France de la justice, où l'argent sera remis à sa place, qui est celle d'un serviteur et non d'un maître. Une France de la solidarité, où aucun des enfants de la nation ne sera laissé de côté. Une France où le droit de chacun s'appuiera sur l'égalité de tous. Voilà le choix qui vous attend. Rassemblons-nous. Le redressement, c'est maintenant. La justice, c'est maintenant. L'espérance, c'est maintenant. Le changement, c'est maintenant. Vive la République et vive la France.

Příloha č. 2: Transkripce – François Hollande

ʃaknas'jð ayn'am || lamdøla'fʒã:s sɛlegali'te || sɛpu:ʒlegali'te ||

'ʃaknas'jð ayn'a·m || 'la·mdøla'fʒã:s 'sɛlegali'te || sɛ'pu:ʒlegali'te ||

køla'fʒã:s a'fɛ saʁevølys'jð || eabø'li lepʒivi'lɛ:ʒ dãla'nɥi

køla'fʒã:s ʔa'fɛ saʁevølys'jð || eabø'li lepʒivi'lɛ:ʒ dãla'nɥi

dykatʒut'mil sɛtsãka'tʒ(ə) vɛ'nœ:f || sɛpuʒlegali'te ||

dykatʒ'ut milsɛtsãka'tʒ vɛ'nœ:f || sɛ'puʒlegali'te ||

kølatʒwazʒɛmɛpɛryb'lik aɛsto'ʁɛ lɛkølobligat'wa:ʒ || elɛ'po

kəlatɣwazjɛmɤeryb'lik ʔaɛsto'vɛ le'kəɔbligat'wa:ɣ || elɛ'po

syɣləv(ə)v'ny || sɛpuɣlegali'te || kəl(ə)fɣðɔɔpy'lɛ:ɣ aɔv'vɛ ã'mil

syɣləv'ny || sɛ'puɣlegali'te || kələfɣðɔɔpy'lɛ:ɣ aɔv'vɛ ã'mil

nœfsātɣāt'sis || sɛpuɣlegali'te || kəl(ə)guvɛnə'mã

nœfsātɣāt'sis || sɛ'puɣlegali'te || kələguvɛnə'mã

dyzɛnɛvəldə'go:l aɛstit'vɛ lasekyvitesəs'jal ã'mil

dyzɛnɛvəldə'go:l aɛstit'vɛ lasekyvitesəs'jal ã'mil

nœfsākəvāt'sɛ:k || sɛpuɣlegali'te || kəfɣãswamitɛ'vã

nœfsākəvāt'sɛ:k || sɛ'puɣlegali'te || kəfɣãswamitɛ'vã

aetee'ly ã'mil nœfsākka'tɣ(ə) vɛ'ɛ || sɛpuɣlegali'te kənuzavð'fɛ

ʔaetee'ly ã'mil nœfsākka'tɣ vɛ'ɛ || sɛ'puɣlegali'te kənuzavð'fɛ

aveklionɛɔs'pɛ lakuvɛtyɣmala'di ynivɛ'sɛl ||

aveklionɛɔs'pɛ lakuvɛtyɣmala'di ynivɛ'sɛl ||

lãzødəsɛtkã'paŋ || sɛla'fɣã:s || ynfɣãsdytɣa'vaj || dyme'vɛt ||

lãzø'dəsɛtkã'paŋ || sɛ'la'fɣã:s || ynfɣãsdytɣa'vaj || dy'me'vɛt ||

dələ'fɔ:ɣ || dəlɛnisja'ti:v || dəlãtɣəp'ɣi:z || dələdivɛksi'te ||

dələ'fɔ:ɣ || dəlɛnisja'ti:v || dəlãtɣəp'ɣi:z || dələ'divɛksi'te ||

ynfɣãsdələsekyvɛ'te puɣ'tus || ynfɣãsdələzys'ti:s || uləv'zã

ynfɣãsdələsekyki'te puɣ'tus || ynfɣãsdələzys'ti:s || ulak'zã

s(ə)kək(ə)'mi asap'las || kie'sel dẽsɛvi'tœ:ɣ enõdẽ'mɛ:tɣ(ə) ||

səkəkə'mi a'sap'las || kie'sel dẽsɛvi'tœ:ɣ enõdẽ'mɛ:tɣ ||

ynfɣãsdələsɔlidaki'te || uokẽdezã'fã dəlanas'jõ n(ə)s(ə)kale'se

ynfɣãsdələsɔlidaki'te || ʔuokẽ 'dezã'fã 'dəlanas'jõ nsəkale'se

dəko'te || yn'fɣãs ul(ə)dɛwadə'jakẽ sapɣiɛ'ka syɣlegalitedə'tus ||

dəko'te || yn'fɣãs ulədɛwadə'jakẽ sapɣiɛ'ka syɣlegalitedə'tus ||

vwalal(ə)'fwa kivuza'tã || kəsãblõ'nu || l(ə)k(ə)dɛs'mã semẽt(ə)'nã ||

vwalalə'fwa kivuza'tã || 'kəsãblõ'nu || ləkədɛs'mã sɛ'mẽt'nã ||

lazys'ti:s semẽt(ə)'nã || lespe'kã:s semẽt(ə)'nã ||

lazys'ti:s sɛ'mẽt'nã || lespe'kã:s sɛ'mẽt'nã ||

lakɛpub'lik semẽt(ə)'nã || l(ə)ʃãz'mã semẽt(ə)'nã || vivlakɛpyb'lik

lakɛpub'lik sɛ'mẽt'nã || ləʃãz'mã sɛ'mẽt'nã || vivlakɛpyb'lik

evivla'fɣã:s ||

evivla'fɣã:s ||

Příloha č. 3: Přepis – Nicolas Sarkozy

Mes chers compatriotes de métropole et d'outre-mer, la France est à un tournant de son histoire. Votre choix sera d'une grande importance. Je crois en la France, en son talent, en son génie, à sa capacité de surmonter les épreuves. Durant ces quatre dernières années où

nous avons dû affronter des crises d'une violence inouïe, elle a souffert, mais elle a tenu, la France. Elle a tenu parce que nous avons agi. L'immobilisme nous aurait conduit au désastre. Pour les cinq années qui viennent, ce sont les valeurs du travail, de l'effort et du mérite qui nous permettront d'être plus forts. Nous devons croire à la solidarité et refuser l'assistanat. Celui qui travaille doit toujours gagner davantage que celui qui ne travaille pas. Nous devons croire dans l'autorité, parce que l'autorité protège et que ce sont les plus exposés qui en ont davantage besoin. Nous voulons une école où l'autorité du maître et du savoir est reconnue, parce que le laxisme ne rend pas service aux enfants. Nous voulons la responsabilité, qui est la condition et la liberté de chacun, parce qu'il n'y a pas de droit sans devoir. C'est en étant fidèles à nos valeurs que nous construirons une France forte, capable de protéger les Français et de leur rendre la maîtrise de leur destin. La France est grande, c'est cette France que je veux construire avec vous. J'ai besoin de vous.

Příloha č. 4: Transkripce – Nicolas Sarkozy

me'ʃɛ:ɣ kōpatɣi'jɔt dəmetɣɔ'pɔl edutɣ(ə)'mɛ:ɣ || la'fɣã:s

me'ʃɛ:ɣ kōpatɣi'jɔt dəmetɣɔ'pɔl edutɣə'mɛ·ɣ || la'fɣã:s

ɛ(t)əɛtʊk'nã dəsonis'twa:ɣ || vɔtɣ(ə)'ʃwa s(ə)'ka dyngɣãdɛ̃pɔk'tã:s

ɛtəɛtʊk'nã tsonis'twa·ɣ || vɔtɣə'ʃwa sə'ka dyn'gɣãdɛ̃pɔk'tã:s

|| ʒ(ə)kɣwaãla'fɣã:s || ɔsōta'lã || ɔsōʒe'ni || asakapasi'te

|| ʒə'kɣwaãla'fɣã·s || ʔɔsōta'lã || ʔɔsōʒe'ni || ʔasa'kapasi'te

dəsyɣmōteleze'p'ɣœ:v || dyɣãse'katɣ(ə) dɛɣɣjɛɣza'ne ||

tsyɣmōteleze'p'ɣœ:f || dyɣãse'kat dɛɣɣjɛɣza'ne· ||

unuzavōdyafɣō'te dekɣizdynvjolãsin'wi || ɛlasu'fɛ:ɣ ||

unuzavōdyafɣō'te dekɣizynvjolãsin'wi || ɛlasu'fɛ:ɣ ||

mε(z)elat(ə) 'ny || la'fḡã:s || elat(ə)'ny paḡskənuzavō(z)a'zi ||

melatə'ny || la'fḡã:s || elatə'ny pasknuzavōa'zi ||

liməbilism(ə)nuzovəkōd'ʉi odezas'tḡ(ə) || puḡlesēkanekiv'jən ||

liməbilismənuzovəkōd'ʉi ode'zast || puḡle'sēkanekiv'jən ||

s(ə)sōleva'lœ:ḡ dytḡa'vaj || dələ'fō:ḡ edyme'vit || kinupεḡmet'ḡō

səsōleva'lœ:ḡ 'dytḡa'vaj || dələ'fō:ḡ e'dyme'vit || kinupεḡmet'ḡō

dεtḡ(ə)ply'fō:ḡ || nud(ə)vōkḡ'wa:ḡ alasolidax'ite

dεtḡəply'fō:ḡ || nudəvōkḡ'wa:ḡ alasolidax'ite

ε(ə)fyzelasista'na || s(ə)lḡikitḡa'vaj dwatu'zu:ḡ gaḡedavã'ta:z ||

e'εfyzelasista'na || səlḡikitḡa'vaj dwatu'zu:ḡ gaḡe'davã'ta:z ||

kəs(ə)'lḡi kin(ə)tḡavaj'pa || nud(ə)vōkḡ'wa:ḡ dālotə'ite ||

kə'slḡi kintḡavaj'pa || nudəvōkḡ'wa:ḡ 'dālotə'ite ||

paḡskəlotəviterḡō'te:z || ekəs(ə)sōleply(z)εkspo'ze kiã'nō

pasklotəviterḡō'te:z || ekəsəsōle'plyzεkspo'ze k'nō

davãtazbəz'wē || nuvulōyne'kəl ulotəvitedy'mε:tḡ(ə)

davãtazbəz'wē || nuvulōyne'kəl ulotəvitedy'mε:tḡ

edysav'wa:ḡ ε(ə)kō'ny || paḡskəl(ə)lak'sism(ə) n(ə)vãpasε'vis

edysav'wa:ɣ ɛkəkɔ'ny || pasklɛlak'sism nɛkãpasɛk'vis

ozã'fã || nuvu'lõ lakɛspõsabili'te || kiɛɛlakõdi'sjõ elalibɛk'te

ozã'fã || nuvu'lõ 'lakɛspõsabili'te || kiɛɛla'kõdi'sjõ ela'libɛk'te

dɔʃa'kɛ || paɣskilnya'pa dɔdɛ'wa sãd(ə)v'wa:ɣ || sɛ(t)ãnetãfi'dɛl

dɔʃa'kɛ || paskilnya'pa dɔdɛ'wa sãdɔv'wa:ɣ || sɛtãnetãfi'dɛl

anova'lɛ:ɣ || kɛnukõstɣɥi'võ ynfɣã's'fɔɔt(ə) ||

anova'lɛ:ɣ || kɛnukõstɣɥi'võ ynfɣã's'fɔɔt ||

kapabl(ə)pɣɔte'zɛ lefɣã'se edɔlɛɣ'vãdɣ(ə) lamɛt'ɣi:z

kapab'dɔpɣɔte'zɛ lefɣã'se edɔlɛɣ'vãdɣ lamɛt'ɣi:z

dɔlɛɣdes'tɛ || lafɣãsɛɣ'vãd || sɛsɛt'fɣã:s kɛzə'võ kõstɣ'ɥi:ɣ

dɔlɛɣdes'tɛ || lafɣãsɛɣ'vã || sɛsɛt'fɣã:s kɛzə'võ kõstɣ'ɥi:ɣ

avek'vu || zɛb(ə)z'wã dɔ'vu ||

avek'vu || zɛ'bɛz'wã dɔ'vu ||

Příloha č. 5 : Přepis – Marine Le Penová

Mes chers compatriotes, vous le savez, le président du pouvoir d'achat aura été le président du désespoir d'achat. Toujours plus pour les gros, mais toujours moins dans votre portefeuille. Cette situation n'est pas une fatalité. On peut agir, on doit agir. Je propose

plusieurs mesures immédiates, concrètes pour peser sur les prix et améliorer le pouvoir d'achat des Français. Agir d'abord sur les prix à la pompe. Il faut une baisse immédiate de 20% de la taxe sur l'essence, qui représente 60% du prix à la pompe, compensé par une surtaxation des grands groupes pétroliers et gaziers. Cette mesures permettra une baisse 20 centimes du train. Les grandes entreprises concernées prendront sur leurs immenses bénéfices. L'État contrôlera les tarifs publics. Je mettrai fin au racket des radars automatiques, qui doivent être annoncés et démontés des routes où ils servent surtout de machines à sous. Je contrôlerai beaucoup plus sévèrement les marges de la grande distribution par la loi. Fini le hold-up. Je lutterai enfin féroceement contre les ententes, parce qu'elles captent 30% du pouvoir d'achat des Français. Ententes frauduleuses sur le lait, les endives, la téléphonie, le fret aérien, la nourriture pour chiens et chats, chaque jour amène son lot de révélations. Les victimes sont toujours consommateurs. Vous le savez, je suis une femme libre, la seule candidate de la révolte populaire qui ne craint pas la caste qui nous dirige. Je ne vous abandonnerai jamais et je prendrai les mesures urgentes pour le pouvoir d'achat.

Příloha č. 6 : Transkripce – Marine Le Penová

me'ʃɛ:ɣ kōpatɣi'jɔt || vul(ə)sa've || l(ə)pɣezi'dã dypuvwaɣda'ʃa ||

me'ʃɛ:ɣ kōpatɣi'jɔt^s || vuləsa've · || ləpɣezi'dã dypuvwaɣda'ʃa · ||

oɤa'ete || l(ə)pɣezi'dã dydezes'pwa:ɣ da'ʃa || tuɣɣp'lys

oɤa'ete || ləpɣezi'dã dy'dezes'pwa:ɣ da'ʃa · || 'tuɣɣp'lys

puɤle'gɤo || metuɣɣ'mwẽ dãvɔtɣ(ə)pɔɤtə'fœj || setsitɥa'sjō

puɤle'gɤo · || metuɣɣ'mwẽ dãvɔtɣəpɔɤtə'fœj || setsitɥa'sjō

nɛpa(z)ɥnfatali'te || ðpøa'zi:ɣ || ðdwaa'zi:ɣ || ʒ(ə)pɣɔ'po:z

nɛ'pazɥnfatali'te || ʔð'pøa'zi:ɣ || ʔð'dwaa'zi:ɣ || ʒəpɣɔ'po:s

plyɣjœɣmœzyɣ(z)imed'jat || kōk'ɣet || puɤp(ə)'ze syɣle'pɣi ||

plyɣjœɣmœzyɣimed'jat || 'kōk'ɣet || puɤpə'ze syɣle'pɣi ||

eameljo'ke l(ə)puvwaɣda'ʃa defɣã'sɛ || aɣiɣda'bɔ:ɣ syɣle'pɣi

ʔeameljo'ʔe ləpʊvwaɣda'ʃa defɣã'se · || aʒiɣda'bəɣ syɣle'pɣi
 ala'põp || ilfo(t)ynbesimed'jat dəvẽpuκ'sã dəla'taks(ə) syɣle'sã:s
 ala'põp || ilfotyn'bes 'imed'jat 'dəvẽpuκ'sã dəlata'ksə syɣle'sã:s
 || kiκ(ə)pɣe'zãt swasãtɾuκ'sã dy'pɣi ala'põp || kõpã'se
 || kiκəpɣe'zãt swasãtɾuκ'sã dy'pɣi ala'põp || kõpã'se
 pəκynsyκtaksas'jõ degvãg'vur pətɣolje(z)ega'zje || setm(ə)'zy:ɣ
 pəκynsyκtaksas'jõ degvãg'vur pətɣoljezega'zje || setmə'zy:ɣ
 pəkmetɣayn'bes dəvẽsãtɾapɣ'litɣ(ə) || e'pɣi ʃakẽaetetem'wẽ
 pəkmetɣayn'bes də'vẽsãtɾapɣli'tɣə || e'pɣi ʃakẽaetetem'wẽ
 dələksplozjõkõti'ny detaɾifɾyb'lik ||
 dələksplozjõkõti'ny detaɾifɾyb'lik ||
 demonelek'sjõ || zẽpoz(ə)ʔeyn'bes dəsẽkpuκ'sã dytaɾifdy'ga:z ||
 'demõnelek'sjõ || zẽpozʔeyn'bes dəsẽkpuκ'sã dytaɾif 'dy'ga:z ||
 dələlektɣisi'te edy'tɣẽ || legvãdzãtɣəpɣi:z kõsɛκ'ne pɣãd'κõ
 'dələlektɣisi'te · e'dy'tɣẽ || legvãdzãtɣəpɣi:z kõsɛκ'ne pɣãd'κõ
 syɣləɣzimãsbene'fis || letakõtɣol(ə)'ʔa letarɾifɾyb'lik ||
 syɣləɣzimãsbene'fis || le'ta 'kõtɣol'ʔa letarɾifɾyb'lik ||
 z(ə)metɣe'fẽ oʔa'ket deκadaɣ(z)otɔma'tik ||
 zəmetɣe'fẽ ʔoʔa'ket deκadaɣzotɔma'tik ||
 kidwav(t)etɣ(ə)anõ'se || edemõtede'ʔut || uilɛκv(ə)syʔ'tu
 kidwavtɣtɣə ʔ'anõ'se || e'demõtede'ʔut || uilɛκvəsəyʔ'tu

dəmaʃina'su || ʒ(ə)kōtʃol(ə)'vɛ bokuplysevɛv'mã le'maɾ:ʒ

dəmaʃina'su || ʒəkōtʃol'vɛ 'bokuplysevɛv'mã le'maɾ:ʒ

dəlagvãddistʃibys'jō paɾla'lwa || finiləol'dœp ||

dəlagvãddistʃibys'jō 'paɾla'lwa || finiləol'dœp ||

ʒ(ə)lyt(ə)vɛãfɛfɛvɔs'mã kōtʃ(ə)lezã'tāt ||

ʒəlytʃɛãfɛ 'fɛvɔs'mã kōtʃələzã'tāt ||

paɾʃskɛlka'pt(ə) dətʃãtɾuɾ'sã dyɾuvvaɾda'ʃa defʃã'se ||

'paɾʃskɛlka'ptə dətʃãtɾuɾ'sã dyɾuvvaɾda'ʃa defʃã'se · ||

ãtãtʃody'lø:z syɟl(ə)'lɛ || lezã'di:v || latelefɔ'ni || l(ə)fʃɛae'viã ||

ãtãtʃody'lø:z syɟlə'lɛ || lezã'di:v || latelefɔ'ni || ləfʃɛtəe'viã ||

lanuɾityʃɾuɾʃjɛ(z)ɛ'ʃa || ʃak'zu:ɟ amɛnsōlodəvɛvelas'jō ||

lanuɾityʃɾuɾʃjɛ'e'ʃa || ʃak'zu:ɟ amɛnsōlodəvɛvelas'jō ||

levik'tim sōtu'zu:ɟ lekōsoma'tœ:ɟ || vul(ə)sa've ||

levik'tim sōtu'zu:ɟ lekōsoma'tœ:ɟ || vulsa've ||

ʒ(ə)sɟi(z)ynfamli'bɟ(ə) || lasɛlkãdi'dat dələvɛvolt(ə)ɾopy'lɛ:ɟ ||

ʒəsɟizynfamli'bɟə || lasɛlkãdi'dat dələvɛvoltəɾopy'lɛ:ɟ ||

kin(ə)kɟɛ'pa la'kast(ə) || kinudi'vi:ʒ ||

kinəkɟɛ'pa la'kastə || kinudi'vi:ʒ ||

ʒən(ə)vuzabãdɔn(ə)vɛza'mɛ ||

ʒənvuzabãdɔnəvɛ 'za'mɛ ||

ɛʒ(ə)ɾɟãd'vɛ lem(ə)zyɟ(z)ɟɾʒ'ãt ɾuɾl(ə)ɾuvvaɾda'ʃa ||

ɛʒəɾɟãd'vɛ leməzyɟ ɾyɾʒ'ãt ɾuɾləɾuvvaɾda'ʃa · ||

Příloha č. 7 : Přepis – Jean-Luc Mélanchon

Par notre travail et notre intelligence, nous produisons deux fois plus de richesses que nous le faisons en 1981. Et pourtant, on ne peut plus aller nulle part dans le pays sans voir des gens dormir sur le trottoir ou dans leur voiture. Il y a 8 millions de pauvres, dont 3 millions de travailleurs. Comment vivre dignement, quand on doit se demander si on va payer le loyer ou se saigner, si l'on va nourrir les enfants ou régler la facture d'électricité? Voyons aussi ces femmes, ces hommes obligés de travailler le dimanche ou en horaire discontinu. Comment s'occuper alors des enfants et profiter avec eux d'un peu de bonheur simple? Et que dire des jeunes qui mettent en moyenne plus de dix ans pour trouver un emploi stable? Si l'on ne pouvait pas faire autrement, peut-être se résignerait-on. Mais ceci n'est pas une fatalité. C'est la conséquence directe du refus des puissants de partager les richesses. En trente ans, dix points de ce qui est produit dans notre pays est passé des poches des travailleurs à celles des actionnaires. Cela représente 200 milliards d'euros par an. Avec le Front de gauche, je propose de les récupérer. Dès mon élection, je porterai le SMIC à 1700 euros brut. Cela représente une augmentation de deux euros par heure de travail. Les libéraux nous expliquent déjà que c'est trop. Mais qu'ils nous expliquent comment alors on peut vivre avec 1094 euros par mois!

Příloha č. 8: Transkripce – Jean-Luc Mélanchon

paʁnɔʁtʁəʁa'vaj enɔʁʒɛ'teli'zɑ:s || nuʁʒɔdʁi'zɔ dɔfwap'ly

paʁ'nɔʁtʁəʁa'vaj || enɔʁʒɛ'teli'zɑ:s || nuʁʒɔdʁi'zɔ 'dɔfwa'plɥ

dəʁi'ʃɛs || kənul(ə)fəz'jɔ ɑmilnɔɛf'sɑ katʁ(ə)vɛ'ɛ || epuʁ'tɑ ||

dəʁi'ʃɛs || kənuləfəz'jɔ ɑmilnɔɛf'sɑ katʁəvɛ'ɛ || epuʁ'tɑ ||

ɔn(ə)pøply(z)aleny'lpaʁ dɑl(ə)pe'ʒi sɑv'wa:ʁ dezɑdɔʁ'mi:ʁ

ɔnəpøpɥaleny'lpaʁ dɑləpe'ʒi sɑv'wa:ʁ dezɑdɔʁ'mi:ʁ

syḡl(ə)tkət'wa:ḡ udā̃lœḡvwa'ty:ḡ || ilyaɥimil'jō dəpə'vḡ(ə) ||

syḡlətəkət'wa:ḡ ʔudā̃lœḡvwa'ty:ḡ || ija'ɥimi'ljō dəpə'vḡ ||

dōtḡwamil'jō dətḡava'jœ:ḡ || kəmā̃vivḡ(ə)dij(ə)'mā ||

dōtḡwami'ljō dətḡava'jœ:ḡ || kəmā̃vivḡdijə'mā ||

kātōdwas(ə)d(ə)mā'de siōvape'je l(ə)lwa'je us(ə)se'je ||

kātōdwasədəmā'de siōvape'je ləlwa'je usəse'je

silōvanu'viḡ lezā'fā uεglelafak'tyḡ delektḡisi'te || vwajō(z)o'si

silōvanu'viḡ lezā'fā uεglelafak'tyḡ delektḡisi'te || vwajōzo'si

se'fam || sezəm(z)ɔbli'ze d(ə)tkava'je l(ə)di'mā:f

se'fam sezəmzɔbli'ze dətka'va'je lədi'mā:f

uaḡvεḡdiskōti'ny || kəmāsəkype(ḡ)a'ləḡ dezā'fā

uaḡvεḡdiskōti'ny || kəmāsəkypea'ləḡ dezā'fā

epḡɔfiteavek'ø dē'pø dəbɔnœḡsē'pl(ə) || ekədiḡde'zœn

epḡɔfiteavek'ø dē'pø dəbɔnœḡsē'pl || ekədiḡde'zœn

kimetāmwa'jen plysdədi'zā puḡtḡu've(ḡ)enāplwasta'bl(ə) ||

kimetāmwa'jen plydədi'zā puḡtḡu'veenāplwasta'bl ||

silōn(ə)puve'pa feḡotḡə'mā || pøtē'tḡ(ə) s(ə)rezijere'tō ||

silōnəpuve'pa feḡotḡə'mā || pøtē'tḡ sərezijere'tō ||

mɛs(ə)'si nɛpa(z)ɪnfatali'te || sɛlakõsekãsdikɛ'kt(ə)

mɛsə'si nɛ'pazɪnfatali'te || sɛlakõsekãsdikɛ'kt

dyk(ə)fydɛpɪ'sã dɛpɑktazɛlɛkɪ'fɛ:s || ɑ̃tɣã'tã || di'pwɛ

dykəfydɛpɪ'sã dɛ'pɑktazɛlɛkɪ'fɛ:s || ɑ̃tɣã'tã || 'di'pwɛ

dəs(ə)kiɛpɣɔ'dɪ dãnɔtɣ(ə)pɛ'ji ɛpasede'pɔ:f dɛtɣava'jɔɛ:ɣ

dəsəkiɛpɣɔ'dɪ dãnɔtɣpɛ'ji ɛ'pase'de'pɔ:f dɛtɣava'jɔɛ:ɣ

asɛldɛzaksjɔ'nɛ:ɣ || s(ə)lɑk(ə)pɣɛ'zãt dɔsãmil'jaɣ dɔvɔpɑɣ'ã ||

asɛldɛzaksjɔ'nɛ:ɣ || sɛlɑkəpɣɛ'zãt 'dɔsãmil'jaɣ dɔvɔpɑɣ'ã ||

avɛkl(ə)fɣõdɔ'gɔf || ʒ(ə)pɣɔ'pɔ:z dɛlɛkɛkɪpɛ'vɛ || dɛmɔnɛlɛks'jõ

avɛkləfɣõdɔ'gɔf || ʒəpɣɔ'pɔ:z dɛlɛ'kɛkɪpɛ'vɛ || dɛmɔnɛlɛks'jõ

|| ʒ(ə)pɣɔtɛl(ə)'smik amilɛtsãɔrɔ'bɣyt ||

|| ʒəpɣɔtɛlə'smik amilɛtsãɔrɔ'bɣyt ||

s(ə)lɑk(ə)pɣɛzã(t) 'ɪnɔgmãtas'jõ dɛdɔzɔvɔpɑɣ'ɔɛɣ dɛtɣa'vaj ||

sɛlɑkəpɣɛzãt'ɪnɔgmãtas'jõ dɛdɔzɔvɔpɑɣ'ɔɛɣ dɛtɣa'vaj ||

lɛlibɛ'vɔ nuzɛksp'lik dɛzakɔsɛ'tɣɔ || mɛkɪlnuzɛksp'lik

lɛlibɛ'vɔ nuzɛksp'lik dɛzakɔsɛ'tɣɔ || mɛkɪlnuzɛksp'lik

kɔmã(t)alɔɣ õpɔvɪvɣa'vek milka'tɣ(ə) vɛtɣãtɔ'vɔ pɑɣ'mwa ||

kɔmã'alɔɣ õpɔvɪvɣa'vek milka'tɣ vɛkatɔvɔ'vɔ pɑɣ'mwa ||